

Poština plačana v gotovini.

L., V., št. 16 („Jutro“ XII., št. 90 b)

Ljubljana 20. aprila 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica: Jesenice: pri kolodvoru
št. 290.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja »Jutro« izhaja vsak
ponedeljek zjutraj. — Naroča se
posebej in velja po pošti preje-
mana 4 Din, po raznašalcih do-
stavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Pred razpustom romunskega parlamenta

Kako je prišlo do nenadnega preokreta pri sestavi nove vlade — Romunska vnana
politika ostane nespremenjena — V kratkem bodo razpisane nove volitve

Bukarešta, 19. aprila d. Imenovanje
vlade prof. Jorge je zbudilo splošno pre-
senečenje. Kakor znano, se mislija Titu-
lescu ni posrečilo, ker je odklonil zahtevo
kralja, naj sprejme v svojo vlado kot no-
tranjega ministra Argetoiana, češ, da v
tem primeru ne more računati na pomoč
parlamenta. O dogodkih, ki so se včeraj
popoldne in zvečer razvijali, se izvejo

naslednje podrobnosti:

Titulescu je po avdijenci pri kralju od-
šel takoj k Maniu in mu sporočil njegovo
željo, med tem pa je Argetoianu predla-
gal kralju, naj poveri sestavo vlade prof.
Jorgi. Takoj nato je prof. Jorge odšel k
Maniu ter zahteval pomoč narodne kmet-
ske stranke v parlamentu za svojo vlado,
v kateri bi bil Argetoianu notranji mini-
ster. Maniu je zahtevano pomoč odklel.
Zvečer ob 6. je Titulescu ponovno došel k
kralju ter mu vrnil glede na novonastali
polažaj svoj mandat. Kralj je nato pover-
il sestavo vlade prof. Jorgi.

Nova vlada prof. Jorge

je bila že zaprisežena ob 9. zvečer. Pri za-
prisi nista bila navzoča vnani minister
Ghika in notranji minister Camarasescu,
ker sta se mudila izven Bukarešte in sta
se vrnila šele danes v prestolnico.

Danes popoldne je bila tudi že prva se-
ja novega ministrskega sveta. Vlada bo
izdala na narod poseben manifest ter se
bo tudi predstavila parlamentu, ki bo v
kratkem sklican.

Minister za industrijo in trgovino Ma-
noilescu je sredi izstopil iz narodne kmet-
ske stranke. V novi vladi je samo notranji
minister Camarasescu član te stranke in
do trenutka še ni znano, kakšno stališče
bo zavzel napram njej.

Ministrski predsednik Jorge je po
osnovanju nove vlade izjavil novinarjem:

Gospodarski program nove vlade

je isti, kakor ga je izdelal Titulescu in ki
ga je kralj odobril. Ta program odgovarja
sedanjim potrebam države. Mi ne oblju-
bujemo nobenih čudežev, ki jih ne more-
mo izvršiti. Cudeži morajo iziti iz rumun-
skega naroda, njegovega dela in razsod-
nosti.

Kar se tiče

vnanje politike

je moja oseba jamstvo za kontinuiteto
prijateljskih in pristranih razmer, ki ob-
stojajo med Rumunijo in delom evropskih

Min. predsednik prof. Jorge

držav, prežetih od istega zaupanja v boju
za pravico. Na isti črti, ki jo je zasledo-
vala tudi vlada Mironesca, bomo nadalje
vodili politiko miru in čuvanja pogodb, ki
spada k neizpremenjenim tradicijam ru-
munske politike. Stremel bom za tem, da
napravim diplomatske zveze Rumunije za
zveze med narodi na podlagi izmenjave
pravih kulturnih dobrin.

Beograd, 19. aprila p. Člani nove vlade
so odlični poznavalci in

prijatelji Jugoslavije

Predsednik prof. Jorge, ki je znan znan-
stvenik, se je mudil že večkrat v Beogra-
du ter se je vedno navdušeno izražal o
vtisih, ki jih je dobil v Jugoslaviji. Na bi-
zantološkem kongresu, ki se je vršil v
Beogradu, je prof. Jorge igral eno najbolj
značilnih vlog. Njegov finančni minister
Argetoianu, ki je ena najjačih osebnosti
v novi vladi, kakor tudi njegov notranji
minister Camarasescu, sta se lani udele-
žila izleta rumunskega avtomobilskega

kluba v Jugoslavijo. Ob tej priliki sta do
dobra spoznala razmere v naši državi in
sta se o svojih vtisih v njej ponovno iz-
ražala z navdušenjem. Nova vlada prof.
Jorge je došla povsem nepričakovano ta-
ko, da se javnost še ni mogla odločiti,
kakšen je njen pomen in namen.

Po zaprisegi je sredi finančni minister
Argetoianu izjavil, da bosta parlament in
senat že prihodnje dni razpuščena s kra-
jevim ukazom. Nove volitve se bodo iz-
vršile v najkrajšem roku, ki je za to do-
ločen, t. j. v 30 dneh po razpustu parla-
menta.

Vlada prof. Jorge bo šla v volitve kot
enotna stranka in obstoja mnenje, da bo
dobila v njih večino.

Romunski tisk pozdravlja novo vlado

Bukarešta, 19. aprila. AA. Romunska
telegrafska agencija poroča: Ves ti-
prirčno pozdravlja konec dolge krize in odo-
brava sestavo vlade najuglednejših oseb,
o katerih se s pravico lahko reče, da bodo
opravičile zaupanje, ki ga imajo vsi v
novo vlado ter da bodo konsolidirali drž-
ravo. V svoji izjavi tisku je predsednik
vlade Jorge naglasil, da bo vlada delala
na to, da se zakon strogo spoštuje ter
izjavi. Aktivnost nove vlade se bo nasla-
njala na ta dva principa: 1. popoln red in
spoštovanje zakona in 2. popolna pravič-
nost.

Novi trgovinski minister Manoilescu je
izjavil, da vlada ne bo samo spoštovala
zakona temveč bo odločneje od vseh do-
sedanjih vlad izvajala ustavo. Kar se tiče
programa nove vlade je dosti, če se skli-
čuje na predsednika vlade Jorge in na
njegovo veliko avtoriteto, ki jo uživa do-
ma in v inozemstvu.

»Universul« pravi, da je vsa država
pripravljena pomagati novi vladi pri izva-
janju njenih načel. Isti list zahteva raz-
pust parlamenta.

»Caventu« piše, da je kriza srečno re-
šena. Jorge je nezmlajiv duh in ima naj-
boljše moralne kvalitete. Osebe, ki sode-
lujejo v novi vladi, so bile najsrečnejše iz-
brane. Ta vlada predstavlja za Rumunijo
popolnoma novo vlado, v katero gledajo
v Rumuniji vsi z največjim zaupanjem.

Gospodarski list »Argus« naglašja po-
trebo, da se rešijo težka gospodarska
vprašanja. Pričakuje, da bo vlada pri iz-
vajanju svoje politike na gospodarskem
polju srečno prebrodila vse težave.

Auguste Gauvain

Pariz, 19. aprila d. Včeraj je v Pau-
po daljši bolezni umrl znan znanje-poli-
tični sodrnik »Journala des Debats«,
Auguste Gauvain, v starosti 70 let.

Auguste Gauvain je bil rojen meseca
oktobra 1861 v Vesoulu. Po končanih pra-
vnih študijah in dovršeni »Ecole des Scien-
ces Politiques« je postal odvetnik pri apela-
cijskem sodišču v Parizu. Od l. 1889 do
1892 je bil sodrnik »Journala des De-
bats«, pozneje pa generalni tajnik evropske
kodonske komisije in sicer do leta
1903, ko je postal francoski tajnik v cen-
tralnem uradu za mednarodni transport v
Bernu. Dve leti pozneje se je Gauvain vr-
nil v Pariz, kjer mu je bilo poverjeno
vodstvo izdaje »Journala des Debats« za
inozemstvo. Na tem mestu si je zaradi
velike nepristranosti v presojanju dogod-
kov in zaradi svoje sposobnosti premotri-
vanja političnih odnosov pridobil velik
vpliv v političnih krogih Francije. Že pred
vojno je opozarjal na nevarnosti, ki mo-
rajo nastati za Evropo iz političnih raz-
mer v Avstro-Ogrski in Nemčiji.

Pokojni Gauvain je razen za »Journal
des Debats« sodeloval tudi pri mnogih
drugih listih, tako n. pr. v »Revue de Pa-
ris« in v nekaj časa izdajal tudi »La Vie
à l'Entranger«. Od l. 1887 do 1891 je bil
tudi tajnik »Journala du Droit International
Privé«. Njegovi prispevki za »Journal
des Debats« v dobi od l. 1903 do 1920 so
izšli posebej v 14 zvezkih. Izmed njegovih
publikacij je predvsem omeniti »Evropa
pred vojno«, »Vzroki vojne«, »Jugosloven-
sko vprašanje«, »Obkrožitev Nemčije« in
dva zvezka »Historie Contemporaine de
France«.

Gauvain je bil tudi član francoske aka-
demije in je imel častni naslov prvega
poslaniškega tajnika.

Bodi velikemu prijatelju jugoslovenske-
ga naroda ohranjen časten spomin!

Novi indski podkralj

Bombay, 19. aprila. d. Novi indski pod-
kralj lord Willingdon, ki je v petek do-
spel s svojo soprogo na parniku »Viceroy of
India«, da prevzame svoje dolžnosti, je
bil sprejet od velike množice ljudstva, ki
ga je navdušeno pozdravljala. Pri spreje-
mu občinski oblasti je izjavil novi pod-
kralj, da računa na sodelovanje indskega
naroda v stremelju, da se dovede Indii
do odgovorne vlade in do popolne en-
pravnosti z ostalimi dominijoni pod
spodstvom britanske krone.

London, 19. aprila. AA. Poročajo iz New
Delhija: Na dan pred prihodom novega
indskega podkralja so neznani atentatorji
položili na tir ozkotirne železnice poleg
glavne proge bombo, ki je eksplodirala in
ubila štiri kulije. Proge zdaj strogo čuvaje,

Revolucija na Portugalskem

Vladne čete so se izkrcale na otoku Terceiri ter pora-
zile vstaše. — Po angleških vesteh pa se pripravlja po-
poln prevrat po vsej državi

London, 19. aprila. g. Posebni dopisnik
»Daily Telegraph« poroča iz Lizbone, da
je Portugalska tik pred izbruhom revolu-
cije. Dopisnik zatrjuje, da ne gre samo za
izpremembo politične smeri, temveč za
pravi prevrat po vzoru španije. Ljudstvo
svobodno državljane brez vzroka v Afri-
ko, ne da bi o tem obvestila rodbne pri-
zadeti. V zadnjih mesecih je bilo odve-
denih iz Oporta v Afriko nad 150 oseb brez
sodnega izreka, ker so se izrazile omalo-
važujoče o diktaturi. Pehotni polk, ki se
ni zdel dovolj lojalen, je zaprt v vojašnici.
Upor na Azorskih otokih še vedno ni udu-
šen. Uporniški voditelji so se zbrali na
otoku Terceira. Poveljnika dveh portugal-

skih bojnih ladij sta sporočila upornikom
ultimativni rok, do katerega naj se vda-
jo, ker bodo sicer pričele bojne ladje otok
bombardirati.

Pariz, 19. aprila. AA. Havas poroča iz
Lizbone, da so se vladne čete izkrcale na
otoku Terceiri in pogonale v beg vstaške
čete. Vojaki, ki so jim poveljevali uporni-
ški častniki, so dpovedali poslušnost. Čas-
niki so pobegnili. Vladne čete so vzposi-
stile na otoku red in mir.

Lizbona, 19. aprila. AA. Po poluradnih
poročilih so portugalske čete na otoku
Terceiri porazile upornike in zasedle me-
sto Angra de Heroismo. Uporniki so se
umaknili v gore. Vstaši obvladujejo sedaj
samo otoka Madeira in San Miguel.

Upor v Nicaragui se širi

Po washingtonskih vesteh (ki imajo interes na upor) zavzema upor-
niško gibanje vedno večji obseg

Washington, 19. aprila g. Upor v Nica-
ragui se vedno bolj širi, tako da ameriška
oblastva ne morejo več skrbeti ali celo jam-
čiti za varnost in lastnino tamkaj živčih
inozemcev. Uporniki so nekatere med nji-
mi že pomorili. Razen tega so oplenili šte-
vilna stanovanja ter razdeljali opravo.

Ameriška oblastva so pozvala inozemske

prebivalce, naj se umaknejo iz ogroženih
krajev v mesta ob obali, kjer se bodo vsak
čas lahko zatekli v zaščito ameriških bo-
jnih ladij. Razen bojnih ladij, ki so že v Ni-
caragui, je Amerika odposlala v tamošnje
vode še štiri večje enice. Razen tega je
bilo odrejenih tudi večje število letal v
kraje, kjer divja upor.

Organizacija mednarodnih agrarnih kreditov

Pričetek posvetovanj v Ženevi o ustanovitvi zavoda
za kredite agrarnim državam

Ženeva, 19. aprila. d. Jutri popoldne se
bo sestala v Ženevi posebna podkomisija,
katere delo bo izrednega pomena za ev-
ropsko sodelovanje. Ta komisija ima nami-
rež naloge izdelati točen finančni in pravi-
ni program za organizacijo mednarodne
družbe za kmetijske kredite. Gre za fran-
coski načrt, čegar načela je označil Briand
na zadnjem zasedanju evropske štud-
ijske komisije in čegar uresničenje bo
dovedlo do olajšanja kmetijske krize v
srednji in vzhodni Evropi.

Taj podkomisiji bo predložil podroben
osnutek, ki ga je izdelal osek finančnega
odpoda Društva narodov. Ta osnutek vse-
buje: 1. mednarodno konvencijo za osno-
vanje nameravane mednarodne družbe, ki
jo bodo posamezne vlade oficijelno pod-
pirale; 2. ustanovno listino, ki določa jam-
stva države, v kateri bo imela družba
svoj sedež; in 3. pravila družbe same.

Vloga te družbe, ki ima zbrati potreb-
ni kapital v obliki obligacij pod zaščito
Društva narodov in z jamstvom posamez-
nih vlad, bo obstojala v tem, da bo raz-
deljevala posojila na dolge in srednje roke
finančnim ustanovam posameznih držav
za kmetijske hipotekarne kredite. Kapital
družbe bo prvotno določen na 50 milio-
nov dolarjev, od česar bo pet milijonov
takoj podpisanih in kolikor mogoče pra-
vično razdeljenih na posamezne države.

Mednarodni značaj tega finančnega pod-
jetja bo zavarovan s posebnimi določba-
mi. Iz predumov posameznih vlad bo
osnovana posebna rezerva. Prvinski
družbe same bo sličen statut bank za
mednarodna plačila v Baslu.

V najugodnejših razmerah prvih petih
milijonov ne bodo mogli zbrati pred je-
senjo. Svet Društva narodov pa bo na
svojem prihodnjem zasedanju meseca ma-
ja imenoval organizacijski odbor, ki bo že
v naprej odredil vse praktične pripravil-
ne ukrepe, tako da se bo konvencija lahk-
o takoj po potrebni ratifikaciji pričela
praktično izvajati.

V podkomisiji, ki bo jutri pričela po-
drobno proučevati predloženi osnutek za
osnovanje te mednarodne družbe, so za-
stopane naslednje države: Nemčija, Bol-
garija, Danska, Velika Britanija, Francija,
Madžarska, Italija, Holandska, Poljska in
Romunija. Posebna povabila so za to za-
sedanje bila poslana Belgiji, Estonki, Fin-
ski, Grški, Latviski, Sveci, Češkoslovaški
in Jugoslaviji.

Uspehi tega zasedanja bodo tem važ-
nejši, ker spada organizacija mednarodnih
kmetijskih kreditov v program mednarod-
nega sodelovanja, ki se bo obravnaval v
Ženevi istočasno z načrtom avstrijsko-
nemške carinske unije.

Fašistične demonstracije proti Jugoslaviji

Odkritje spominske plošče umorjenemu učitelju Sotto-
santiju v Vrhpolju pri Vipavi

Trst, 19. aprila. V zadnjem času ne mine
v Juljski Krajini nobena nedelja, da ne bi
fašisti našli povoda za demonstracije proti
Jugoslaviji. Danes popoldne so v Vrhpolju
pri Vipavi odkrili spominsko ploščo fašistič-
nemu učitelju Francescu Sottosantiju, čer-
gar nasilna smrt je imela težke posledice
za narod v Vipavski dolini, proti kateremu
so razne fašistične kazenske ekspedicije in
leteče kolonije organizirale pravo gonjo.

Spominska plošča Sottosantiju je vidana
in pročelje šolske gradobe. K odkritju je do-
šlo s kamijoni in raznimi drugimi vozili
na stotine fašistov iz Gorice in goriške po-
krajine na čelu s pokrajinskim fašističnim
tajnikom Giuseppe Avenantijem. Nadalje
je došlo tudi veliko število fašističnih učitel-
jev in nanovo sprejetih fašističnih mili-
cnikov.

Po odkritju spominske plošče je imel po-
krajinski fašistični tajnik Avenanti izzival-
ni govor, v katerem je slavil Sottosantija kot
učitelja in borca na meji, ki je pozival slo-
venske deca k ljubezni do Italije, zaradi čer-
sar je bil ubit od odposlancev »Orjuna«. Na
koncu je izrekel težke grožnje na naslov
slovenskih teroristov, ki z neprestanimi
atentati proti osebnostim in objektom vzne-
mirajo pokrajino ob vzhodni italijanski
meji. Po govoricah so priredili prisotni faši-
stične demonstracije proti Jugoslaviji.

Kakor znano, je preiskava proti preganja-
nim vipavskim kmetom med tem dognala,
da je učitelj Sottosanti padel kot žrtev
svoje lastne brata, ki je znan kot mo-
valno defekten tip. Ko se je namreč lanf v
pocetku oktobra nekega večera Sottosanti
vrnil s svoje dolžnosti občinskega tajnika v
Vipavi nazaj v Vrhpolje, ga je čakal nje-
gov brat v zasedi ter ga usmrtil z revolver-
skimi strelji, s katerimi ga je pogodil v
vrat. Po tem dogodku je bilo aretiranih veli-
ko število slovenskih kmetov, ki so jih brez
dokazov zaprli. Nekateri so bili poslani v

konfinacijo na kazenske otoke v Tirenem
morju, drugi pa še danes hiraio v rimskih
zaporih Regine Coeli, kjer čakajo, da jih
postavijo pred izredni tribunal za zaščito
države.

Avstrijsko-ruski spor poravn

Dunaj, 19. aprila. AA. Spor, ki je na-
stal med Sovjetsko Rusijo in Avstrijo, ker
je avstrijska vlada prepovedala uvoz ru-
skih jalc, je likvidiran. Avstrijska vlada
je prepoved ukinila, sovjetska vlada pa je
umaknila stornacijo naročil pri avstrij-
skih tovarnah.

Ogromna izguba

reške paroplovne družbe
Reka, 13. aprila. Na letni skupščini
paroplovne družbe »Adria« je bil sprejet
sklep, da se za pokritje izgube uporabijo
redne in izredne rezerve in da se zniža
dosedanja 30-milijonska delniška glavnica
za 5 milijonov.

Nemiri v Egiptu

Kairo, 13. aprila. s. V Dakernessu so
manifestanti ustavili vlak, v katerem so
se vozili odličniki k sprejemu ministrske-
ga predsednika. Proti vlaku so metali ka-
menje. Nastopila je policija z orožjem.
Ena oseba je bila ubita, 10 pa ranjenih.

Papeževa odlikovanja muslimanov

Rim, 13. aprila. Papež je odlikoval tu-
niškega beja Lidi Ahmeda pašo z redom
Zlate ostage. Za egipčkim kraljem Fuadom
ter afganskim kraljem Amanulahom je
tuniški bej tretji musliman, ki je pre-
jel to visoko cerkveno odlikovanje. Dobil
ga je za zasluge pri evharističnem kongre-
su v Kartagini. Petero oseb spremstva tu-
niškega beja je bilo odlikovanih z redovi
Pija IV., Leona II. in Silvestra.

Tudi Bolgarija na razpotju

Vlada Ljapčeva bo najbrže že danes demisionirala —
Pred važnimi odločitvami v bolgarski politiki

Sofija, 19. aprila. Č. Vprašanje razpisa
volitev tvori jedro zanimanja političnih
krogov. Nihče ne prikriva, da je z razpu-
stom Sbornaja nastopila huda notranja kri-
za, katere rešitev bo v nemali meri odlo-
čilna za nadaljnjo bodočnost Bolgarije. Se-
daj bo morala pasti odločitev, ali ostane
na krmilu še nadalje Ljapčev s svojim re-
žimom in dosedanjimi smernicami notranje
in zunanje politike, ali pa pride na krmilo
nova vlada, ki bi pomenila obenem teme-
lito izpremembo dosedanje politične sme-
ri Bolgarije. Glavna borba se bo vršila med
demokratskim zborovanjem in demokrat-
sko zemljoradniškim skupinami, ki so bile
doslej v opoziciji.

Listi kakor tudi politični krogi poudar-
jajo, da stoji Bolgarija na važnem raz-
potju in da ima vladar sedaj proste roke,
kakor še nikdar po končani svetovni vojni.
Od odločitve, ki mora pasti v najbližji bo-
dočnosti, bo odvisno, ali bo ostala v Bol-
gariji na krmilu dosedanja desničarsko-
reakcijska vlada ali pa bo prišlo do re-
žima, ki bo znal združiti vse narodne sile
za notranjo in zunanjo konsolidacijo drža-
ve. Ljapčev si slej ko prej prizadeva, da
obdrži krmilo v rokah, vendar pa se lahko
zgodi, da pride kljub njegovemu prizade-
vanju do radikalnih izprememb.

V političnih krogih tudi ne prikrivajo,
da niso izključena iznenadenja. Vse poli-
tične stranke so imele danes zaupna po-

svetovanja, na katerih so razpravljale o
političnem položaju.

Veliko pozornost v vseh političnih kro-
gih je vzbudilo dejstvo, da je Ljapčev, ki
je še včeraj prisostvoval zaključni seji
Sbornaja, nenadoma obolev. V opozicijskih
krogih tolmačijo njegovo obolevanje iz docela
političnih motivov in sodijo, da se razvija-
jo dogodki proti njegovim načrtom.

Sofija, 19. aprila. AA. Vsi listi trdijo, da
bo Ljapčev jutri podal ostavko. »Zorac«
je izvedela, da je Ljapčev na včerajšnji seji
ministrskega sveta obvestil svoje minist-
rske tovaršice o tej nameri in jih zaprosil,
naj ostanejo v Sofiji. V komentarju o po-
sledicah tega sklepa pravi »Zorac«, da bo
demokratski zborovalec zahteval, naj osta-
ne Ljapčev predsednik ministrskega sveta.
Nadalje pravi list, da je Malinov sprejel
pogoje demokratskega zborovanja za koali-
cijo z njim. »Utro« trdi, da je demokrat-
ski zborovalec pripravljen sprejeti koalicio
z Malinovim, da pa zahteva Ljapčeva na
čelu vlade in to da bo zborovalec nove
koalicije. »Zarja« imenuje kot kandidate
za predsednika vlade Ljapčeva, Malinova,
Cankova in Molova.

Sofija, 19. aprila. AA. Ljapčev je imel
danes na svojem stanovanju sestanek s
Cankovom in Burvanovom.

Sofija, 19. aprila. AA. V zvezi z napove-
dano ostavko vlade Ljapčeva so ostali vodje
vseh strank v Sofiji.

Zaključna dela pri ljudskem štetju

Zagreb, 19. aprila. Č. Danes je prispe-
l semkaj načelnik državnega statističnega
urada dr. Virković. Popoldne je imel
daljšo konferenco z direktorjem statistič-
nega urada v Zagrebu v zvezi z zaključ-
nimi deli o ljudskem štetju.

Nesreča zagrebskega motociklista

Zagreb, 19. aprila. Č. Na cesti proti Sa-
maboru se je popoldne hudo ponesrečil
zagrebški obrtnik Milan Marinov. Peljal
je z motornim kolesom. Na nekem ovins-
ku se je kolo na mokrih tleh prevrnilo in
je dobil Marinov tako hude poškodbe, da
so ga nezvestnega prepeljali v bolnico,
kjer se bori s smrtjo. Njegov brat, ki ga je
spremljal, je dobil lažje poškodbe.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Skupščina zdravniških zbornic

Beograd, 19. aprila. p. Danes se je vr-
šila v Beogradu skupščina Zveze zdrav-
niških zbornic kraljevine Jugoslavije pod
predsedstvom dr. Ivkovića. Ljubljanska
zdravniška zbornica je zastopal njen
predsednik dr. Mavričij Rus. Z zborova-
nja so bile poslane pozdravne brzojavke
kralju, predsedniku vlade in ministru za
socialno politiko in narodno zdravje.
Odobrena sta bila proračun in pravilnik
Zveze, kakor se je razpravljalo o internih
vprašanjih zdravniških organizacij.

Pobegla boa constrictor v Sarajevu

Sarajevo, 19. aprila. Č. Med prebival-
stvom vlada veliko razburjenje, ker je
iz tukajšnjega cirkusa Vaša pobegnila
velika kača takozvana Boa constrictor.
Dasirovano je kača sama po sebi ponočno
ma nenevarna, je policija uvedla pravo-
caro gonjo za ne

Ljubljanski dogodki

„Sočino“ predavanje in „Preporodova“ akademija — Nenadna smrt — Požar v Zgornjih Pirničah

Ljubljana, 19. aprila.

Pusto deževje, blatne ceste in neprijeten hlad, ki nas bo morda še v dolini počastil s snegom, kakor je že znova malo pobelil višje gorenske vrhove, so nas danes pridržali doma. Le najzatrnejši izletniki so tudi danes riskirali svoj pohod v naravo. Dež, s katerim mešani sicer nismo bili zadovoljni, pa je vendarle osveževalno vplival na prebujajočo se naravo, ki je bila mokrote že zelo potrebna. Samo da bi ne bilo mraza, ki nam lahko prinese slano, katere se bojita mestni vrtnar kakor naš kmetovalec.

Sinoči je bilo v »Soči« pri levu lepo predavanje, ki ga je imel profesor g. dr. Vinko Šarabon in povedel svoje poslušalce malo po svetu.

Opisal nam je najprej Španijo, potem Portugalsko, Grčijo, Turčijo, Poljsko, Indijo, Kitajsko, Japonsko in druge države. Profesorjevo predavanje je bilo torej nekak izprehod, ki pa je delal velike skoke. Za sočino in zanimivo predavanje je žel g. profesor splošno priznanje vseh prisotnih. »Soča« namreča privedi še dva večera s predavanji, nakar bo letošnja sezona za končana.

Naj se omenimo, da je imel sinoči »Preporod«

lepo uspelo akademijo

s plesom v areni Narodnega doma pod pokroviteljstvom direktorja ženske realne gimnazije g. Juge in častnega komiteja. Akademijo je otvoril s lepim nagovorom predsednik »Preporoda« g. Bačić. Prireditelj je pokazal, da imamo med srednješolsko generacijo mnogo za glasbo nadarjenega naraščaja.

Sinoči kmalu po 21. je bila reševalna postaja pozvana na pomoč v Uršičevo gostilno v Rožni dolini. Tam se je nahajala Marija Bizjekova, 30 letna delavčeva žena. V gostilni ji je postalo slabo in na ustih so se ji pojavile čudne pene. Gostje so bili prepričani, da se je Uršičeva zastupila in zato so poklicali reševalni avto na pomoč. Ko je prišel reševalni avto, je Uršičeva že umrla. Kakor so ugotovili, je nesrečno ženo zadela kap.

Tragično pri nesreči je, da je bila ženica že v osmem mesecu nosečnosti.

Nocoj okrog pol 20. je

začelo goriti v Zgornjih Pirničah

pri posestniku po domače Kovačku. Gorila sta hiša in gospodarsko poslopje z velikimi plameni, ki so bili vidni daleč naokrog. Domači in okoliški gasilci so prihiteli na pomoč, dočim ljubljanskih niso klicali. Kako je požar nastal, ni znano.

Novi grobovi.

V nedeljo zjutraj je v celjski javni bolnici preminil g. Tilen Levec, notar iz Cerknice. Pokojnik, ki je bil rojen leta 1885, v Sevnici ob Savi, je služboval kot sodnik v Konjicah, Murski Soboti in v Mariboru, kot notarski kandidat pa v Kozjem in zadnja leta kot notar v Cerknici. Lani jeseni je obolel in se prišel zdraviti v celjsko bolnico, kjer je 19. t. m. ponoči umrl. Pokojnik je bil mož plemenitega značaja, odločen narodnjak in Sokol. Njegove odlične pravne sposobnosti so rešile marsikako slovensko domačijo propada. Blag mu spomin, ostalim pa naše globoko sožalje!

Velika poneverba v ljubljanskem velepodjetju

Aretacija 34letne blagajničarke — Preiskava se nadaljuje

Ljubljana, 19. aprila.

Po Ljubljani, zlasti pa v trnovskem predmestju so se že nekaj dni raznasale vesti o veliki poneverbi, ki jo je utrpelo tako ljubljansko velepodjetje. O zadevi je bila informirana policija, ki je aretirala blagajničarko neke tovarne 34letno S. Imenovana je služila v oškodovanem podjetju že nad 13. let. Bila je priznana kot izvrstna in najzanesljivejša pisarniška moč. To je dosegla z leti najmarljivejšega dela v pisarni, poprej kot pisarniška pomočnica, pozneje pa v zaupnem položaju blagajničarke.

Njene razmere in njen položaj v družbi pa so jo zapeljali na kriva pota. Nekdo je poizkusila v svojstvu blagajničarke prilastiti si malenkostni znesek, ki ga ji je izročil inkasnat, pozneje pa je redno prakticirala tako.

Prvo nepravilnost je zagrešila menda že pred tremi leti in do časa njene aretacije, ki je bila izvršena pred nekaj dnevi, je dosegla svota poneverjene gotovine nad 1000.000 Din. Navaja se celo vsota okrog 400.000 Din.

Aretirana S. je imela kot uradnica izredno dobro pozicijo. Plačana je bila mesečno z nad 3000 Din. Bila pa je izredno družabna in je prav rada denarno podpisala razne reveže in sploh vsa svojo okolico. Večkrat se je pripetilo, da je prišla po opravih v eno ali drugo gostilno, kjer so ji razni reveži poprosili za podporo, ki jim jo je tudi na mestu naklonila. To pa v denarju, in sicer kar v vstopnicah po 100 Din.

Preiskava v tovarni se nadaljuje in bo šele v nekaj dneh ugotovljena točna vsota, za katero je oškodovala aretiranka znano podjetje.

Maribor v pustem deževju

Fantje se zbirajo — Nov sneg na Pohorju — Otvoritev umetniške razstave — Več nezgod

Maribor, 19. aprila.

Manifestacij je precej dolgo nismo imeli v naši podravski metropoli. Kakor iz jasne neba so prišli zvoki vojaške godbe na čelu večjega spreveda, pa smo gledali in videli:

nekaj stotin vojakov novakov je prispelo v mariborsko garnizijo.

Na kolodvoru jih je sprejela vojaška godba, častna četa 45. polnehtnega polka s polkovnikom Putnikovičem in njegovim častniškim zborom na čelu. Pred kolodvorom se je razvil spreved, ki je krenil po mestu. Novaki so bili razmeščeni v svoje edinice. Čeprav občinstvo ni bilo o priložnosti vojakov novincev obveščeno, se je vendar razvila pravcova manifestacija za našo vojsko, za kar so poskrbeli zlasti dijaki. Vzklikanja Jugoslaviji in kralju ni hotelo biti ne konca ne kraja.

Na našem Pohorju je padel v noči na danes nov sneg.

To je že tretja bela pošiljka neba v enem tednu. V dolini in mestu smo seveda občutili nevšečnost. Le dež, ki je temu sledil, je bil premdet dvoine kritike. Eni so se jezili nad nedeljskim vremenom, ker jim je skvarilo načrte za izlete, drugi pa, najbrže pametnejši, so blagovall današnji izdatni dež kot božji blagoslov za sveže izorane njive in obdelane vrtove.

Sinoči je bil Maribor v znamenju treh značilnih prireditelj. V Narodnem domu je naša mlada generacija.

omladina Narodne Odrbrane.

priredila svojo prvo akademijo. Mladi ljudje, deloma dijaki, deloma mladinia iz raznih poklicev, so nudili plod svojega vsestranskega pripravljalstva na polju glasbe in dramatike. Sodelovala sta pevski zbor inženirske podoficirske šole in društvo »Jadrane«. Poleg drugih je bil prisoten podpredsednik centralnega in oblasnega odbora minister v pokroju dr. Vekoslav Kukuljevič. Po končani akademiji se je vršila prijetna zabava s plesom.

V gledališču je bil

lep umetniški večer.

ki ga je priredil Brandlov trio. Gledališče je bilo skoro popolnoma razprodano. Občinstvo je bilo polno hvale za res umetniški užitek in ni štedilo z burnimi izrazi priznanja.

V lovski dvorani hotela Orel pa se je poslovil od svojih službenih tovarišev policijski nadsvetnik g. Vekoslav Keršovan. Keršovan, ki je skoraj polnih deset let vestno in z velikim raz-

lepo odhodnico.

na kateri se je v imenu vseh poslovil od dobrega in uvidnega Sela g. novi upravnik policije, Gosp. Keršovan, ki je skoraj polnih deset let vestno in z velikim raz-

umevanjem vodil tukajšnje policijo v najhujših časih, je v svojih zahvalnih besedah izrekel toplo priznanje vsem svojim sotrudnikom od najvišjega do najnižjega, ki so vsi vestno vršili svojo nalogo. Društvo policijskih nameščenecv in upokojencev v Mariboru, ki je nadsvetnika g. Keršovana izvolilo za častnega člana, mu je sinoči izročilo krasno izdelano častno diplomu, umetnino našega slikarja g. Horvata.

Najznamenitejši dogodek današnje sicer puste nedelje je bila vsekakor

otvoritev umetniške razstave domačega umetnika k. Ante Trstenjaka

v veliki kazinski dvorani. V okusno prirejenih prostorih, okrašenih z okrog 70 razstavljenimi slikami iz Srbskih Lužic, se je zbralo ob 11. dopoldne veliko število občinstva iz vseh slojev prebivalstva, na čelu zastopnikov državnih oblastev, mestne občine, raznih uradov in društev. Razstavo je otvoril njen pokrovitelj, načelnik mesta Maribora dr. Alojzij Juvan z lepim nagovorom, v katerem je zlasti poudarjal veliko važnost razstave, ki nam kaže življenje najmanjšega slovenskega naroda, Lužičkih Srbov. Slikar Trstenjak sam je nato v daljšem govoru naslikal svoje bivanje med Lužičkimi Srbi, njihove seže in navade in življenje tega žilavega naroda kakor tudi svoje tamošnje umetniško delovanje. Nato je popeljal obiskovalce od slike do slike in dajal zanimiva pojasnila. Razstava bo odprta do 1. maja.

Nedeljska kronika beleži tudi

nekaj nezgod.

Pri stavbni ttrdki Rudolf Kufmann namenišeni 27letni tesar Josip Serk si je pri dviganju velikega trama zlomil levo ključnico. Ponesrečenca so prepelali v slošno bolnico. — V Bistrici pri Linibušu se je dveletni Rudolf Berglez, sinček vinčarja, v času, ko je bil brez nadzorstva, igral z vžigalicami. Dete si je pri tem zažgalo obleko in je bilo v trenutku v plamenih. Začelo je obupno kričati, nakar so prihiteli sosede in ga rešili, vendar pa je došlo strašne opekline. — Prav tako je v Bistrici v tvornici za železne konstrukcije stroj za rezanje železa odrezal Franu Šerbinku iz Pekar pol desne dlani. Poškodba je zelo huda.

Na reševanju postaja pa je danes od jutra do poznega večera vladal skoro idealen mir. Bilo je samo šest prevozov in nekaj malenkostnih intervencij.

Policijska kronika

je danes izredno skromna. Aretiran je bil samo nekaj berač, ki je izjavil, da mu sedaj, ko je prve podplate raztrgal pri beračenju ne diši nobeno delo.

V oživilnem mestnem parku se je vršil

prvi pomladni koncert.

Igrala je vojaška godba. Občinstva je bilo kljub krmežljivemu vremenu mnogo.

Welcome

To-day Fair Ljubljana is welcoming the first English actors that have ever graced her stage. They will speak to us in the language of Shakespeare and show us one of the «reatest works of the greatest of English dramatists and poets.

Here, in the focus of culture and learning of this our frontier Banovina, we receive the sons and daughters of Great Britain with heartfelt welcome! May this visit to Ljubljana add one more to their successes, and may they carry away none but pleasant memories from here!

Žilav sokolski naraščaj

Ljubljana, 19. aprila.

Danes so se vršile orodne tekme naraščaja sokolske župe ljubljanske. Moški naraščaj je tekmoval v telovadnici na Taboru in je tekmo vodil župni načelnik brat Lojze Vrbovec, za ženski naraščaj pa je bila določena telovadnica v Narodnem domu in je tekme vodila s. župna načelnica Mužinova. Oba naraščaja sta tekmovala v višjem in nižjem oddelku. Udeležba je bila boljša kakor se je prvotno pričakovalo, vendar nas še vedno ne more zadovoljiti, ker imamo v ljubljanski župi še mnogo društev, ki bi lahko dostavila na tekmo več naraščaja.

Od moškega naraščaja je tekmovalo 116 fantov, ženski pa je postavil 66 deklet. V teži tekmi višjega oddelka je tekmovalo 47 naraščajnikov in 25 naraščajnic. Obseg tekmovalnih orodij in vaj je bil primeren za to panogo tekmovalcev, potek v obeh oddelkih pa je bil zelo gladek in vsestransko liter, ker je bilo na razpolago dovolj orodja in tudi sodnikov. Moški naraščaj je tekmoval v višjem oddelku na drugo, bradlji, krogih, skokih preko kože in vrvice ter premetih na tleh, v nižjem oddelku pa samo na drugo, bradlji in skoku čez kozo. Ženska naraščajka tekma je obsegala za oba oddelka: drog, gred, kroge in skok v višino, seveda s primerno lažimi vajami za nižji oddelke. — Rezultati še niso povsem znani in jih bomo priobčili v teku tedna.

Prihodnjo nedeljo se bodo župne tekme na orodju nadaljevale in bo nastopilo članstvo v telovadnici na Taboru. Članice pa zopet v Narodnem domu. S tem bo župa dovršila svoj pomladni tekmovalni program, jeseni pa bodo tekme lahke atletike v večjem obsegu.

Zaključek tečaja za nadzornike proge

Ljubljana, dne 19. aprila.

Da ima železniška uprava resne namere, kolikor mogoče izboljšati celotno železniško službo po intenzivnem šolanju osovja, je znano. Za posebne grane službe pa se prirejajo še večmesečni tečaji, kjer se seznanijo kandidati za razne nadzorne službe z vsem v postev prihajajočim gradivom. Nedavno je bil v ljubljanski direkciji z velikim uspehom zaključen strojevodski tečaj, pretekli dne pa se je končal tudi tečaj za nadzornike proge, t. j. službeno panogo, ki spada v gradbeno stroko pri železnici.

Tečaj je trajal skoraj polne tri mesece in je bilo v njem vpisanih 28 slušateljev. Vodstvo vsega pouka je direkcija poverila šefu personalnega oddelka pri gradbenem oddelku, g. inž. Franju Zelniku, poučevali pa so v njem številni uradniki direkcije. V četrtek je bil nato tečaj zaključen ob prisotnosti direktorja g. dr. Borka, načelnika gradbenega oddeljenja inž. Hofmana in vsega učiteljskega zbora. Ob tej priložnosti je naslovil g. direktor na tečajnike mnogo vzpodbudnih besed in jim priporočil na njihovi nadaljnji železniški poti, naj vedno upoštevajo vse nauke, ki so jih prejeli v tečaju. Vsem predavateljem, zlasti pa g. direktorju kot predstavniku železniške uprave, se je zahvalil v primernem govoru neki tečajnik.

V soboto se je vršil v steklenem salonu kolodvorske gostilne prav animiran poslovilni večer, kjer so se zbrali vsi predavatelji z gg. inž. Hofmanom in inž. Zelenkom na čelu ter tudi pripravniki za nadzornike proge. Poleg več lepih govorov je zapel oklet glasbenega društva »Slogac« nekaj mčnih pesmic. Razpoloženje je bilo odlično.

Zelimo vsem tečajnikom obilo uspehov na praktičnem delu pri raznih progovnih sekcijah.

Nastopno predavanje na univerzi. Privati docent g. dr. Furlan Boris prične predavati v sredo 22. t. m. ob 11. v zbornici z uvodno besedo: »Pravo, zakon in sodstvo«

Komorni koncert Brandlovega tria

Ljubljana, 18. aprila.

V petek zvečer je v filharmonični dvorani koncertiral »Brandl-trio«. Go. Brandlovo poznamo v Ljubljani izza več prav lepo uspešnih violinskih koncertov, v izredno prijetnem spominu pa nam je tudi nastop vseh treh gospa, ki so se združile v komorni trio, v katerem igra ga. Fanika Brandl violino, Hilda Folger violončelo in Herta Reiss klavir. Tre vrste združenja so sploh redka, tudi literatura za nje je malo obsejna, pri nas pa je Brandl-trio edin ter po svoji umetniški vrednosti prav gotovo ne zaostaja za enakimi združenji inozemstva. Nastopal je že na Dunaju in po severni Italiji ter se povsodi izvrstno uveljavil.

Tudi njegov petkov ljubljanski nastop je bil izreden glasbeni užitek in ga smemo prištevati med najlepše komornoglasbene prireditve letošnje sezone. Trio je pokazal vse svoje velike vrline in je bil v vsakem oziru na višku. Njegovo brezhibno podajanje je posledica visoke glasbene in splošne inteligence vseh treh gospa, ki razpolagajo vsaka zase na svojem instrumentu z blesteto tehniko in kažejo izvrstno in skrbno skupno šolanje, toploto, živ temperamento in zanos. V njihovi igri je kristalno čista intonacija, brezhibna ritmična enodušnost, zdravo občutenje nekoliko nagibajoče se k sentimentalnosti (Marx), poglobljena interpretacija, redka predanost glasbeni, zlasti pa klasični in poznavski, in prvi vrsti nemški umetnosti. Trio pa ima, kakor sem čital na svojih programih, tudi slovenske komponiste, od katerih bi kaj

radi čuli vsaj eno stvar. Program je sestojal iz Brahmsovega tria v c-molu, ki je široko razpreden, morda celo preširoko, iz Beethovnega tria v g-dur, op. 1, št. 2, ki je mladostno delo zelo spominjajoče na njegove predhodnike ter iz trio-fantazije Marxa, ki je za moj okus malo presladkobna, a zahteva od izvajalcev veliko iskrenosti, temperamenta, najpreciznejše igre in mnogo tehnike.

Vsa tri dela je Brandl-trio izvajal v sijajni obliki ter žel burna odobravanja. Gospe so prejele tri krasne šopke, zaslužile pa so, da bi jih publika zasula s cvetjem. Iskreno želimo, da nas Brandl-trio poseti zopet in čim prej.

Potreba telovadbe za pravilno vzgojo telesa

Zanimivo predavanje primarija dr. Minaža

Ljubljana, 19. aprila.

V lutkovni dvorani Sokola I. na Taboru je predaval sinoči dr. Minaža o socialni in vzgojni važni snovi, o pomenu sokolske telovadbe v borbi proti boleznim in deformacijam razvijajočega se telesa. Predavanje, ki je trajalo skoro eno uro, je bilo prav dobro obiskano. Predavatelj, ki je svoje predavanje izpopolnil s skiptičnimi slikami in demonstracijami na anatomskih tablah, je med drugim izvajal:

Borba za življenje je geslo 20. stoletja. Slab socialen položaj nižjih in srednjih slojev, nehigijenska stanovanja in pomanjkanje denarnih sredstev ne morejo ostati brez vpliva na razvoj mladega telesa. Slabotno telo, ki se v posameznih življenjskih dobah razvija, je pod vplivom zgoraj naštetih socialnih težav izpostavljeno tem najrazličnejšim nepravilnostim. Zaradi preobloženega dela v šoli se zane-marja telesna vzgoja, ki povzroča motenje v mišicah, tako da telo peša ali šušša. Posledica tega je, da hrbtnica zavzame nepravilno lego in se krivi v obliki okroglega hrba nazaj ali pa izbočuje v obliki grbe na eno ali drugo stran.

Ko preteče nevarnost šole, prehaja mlado bitje v praktični poklic. Naporni poklici, ki združeni s stanjem, kakor na primer kovaški, ključavničarski, pekovski, natakarski in drugi, predstavljajo naravnost opasnost za razvoj spodnje polovice telesa, oziroma posameznih nožnih delov, ker utrujene in opešane mišice ne morejo obdržati okostja v pravilni ali tako zvali statični legi. Statični položaji dotičnih delov se popolnoma pokvari in kolena se upognejo na zunanji ali na notranji ter nastane estetično in poklicno zelo neugodna napaka nog v obliki X ali O, kar je obenem povezano z bolečinami. V mnogih primerih se pojavlja vpliv teh razvojnih motenj tudi na stopalu, ki se deformira. Stopalo izgubi normalne oporne točke, njegov normalni izbočni lok se znižja ali popolnoma zruši in postane stopalo plosko, grdo in boleče.

Tako pokvarjeno truplo nagiba k raznim socialnim boleznim, na pr. k revmatizmu v sklepih, k raznim vnetjem, tudi k tuberkulozi hrbtnice in posameznih sklepov nog. Tem pretečim nevarnostim se lahko v mnogih primerih izognemo, če ima mlado truplo in mišičje sistematično

potrebo telovadbe, najpreciznejše igre in mnogo tehnike.

Vsa tri dela je Brandl-trio izvajal v sijajni obliki ter žel burna odobravanja. Gospe so prejele tri krasne šopke, zaslužile pa so, da bi jih publika zasula s cvetjem. Iskreno želimo, da nas Brandl-trio poseti zopet in čim prej.

priliko, da se pravilno krepi. Ta nevarnost nam stavi zelo važno socialno vprašanje in obenem nalogo, kako naj se te posledice na racionalen in preprost način preprečijo.

To pa je naloga in socialna skrb 20. stoletja, da se po možnosti prepreči ta napaka ali pa se popravi ta že v zarodku. Če premostrimo našteje deformacije prvih let človeškega življenja, moramo priti do naslednjega zaključka: Glavne sestavine našega gibalnega aparata so kosti, sklepi in mišice. Prvi pogoj pravilnega razvoja rastočega telesa je harmonična rast vseh treh čimteljev in ravnotežja med njimi. Različne okoliščine, naj je to že naravni razvoj ali bolezen enega, oziroma dveh telesnih sestavin, eventualno neugoden socialen položaj obitelji ogrožajo telesno ravnotežje. Telesu proti nevarnost raznih motenj v razvoju, zaradi česar je treba gledati, da se to prepreči in da se pravočasno reši, kar se rešiti da.

Na podlagi anatomskega znanja vemo, da mišičje podpira naš okostjenjak, ker je simetrično razvrščeno v harmoničnih skupinah v okolici posameznih gibalnih sklepov. Če na pride slučajno zaradi raznih vplivov in neugodnih okoliščin do tega, da gotovo mišičje ali celo tudi skupina mišic upogiba in iztezovalk onesa, oziroma otrpne, mora slediti kot naravna posledica tega povečevanje prizadetega telesnega dela in zakrivljenje na strani močnejšega mišičja. Ako unpoštevamo dejstvo, da je mišičje tako rekoč glavni čimtelj v preprečitvi raznih povečenj in v pravilnem razvoju gibalnega ustroja in telesa, moramo zelo paziti, da se ohrani to mišičje krenko in nedotaknjeno.

Kot najboljšo sredstvo poleg raznih specialnih ortopedičnih vaj in sporta je sokolska telovadba. Nekoliko ur na teden, posvečenih prostim vajam, ki jačijo posamezne skupine mišic, daje vaje na telovadnem orodju, ki posebno krepe hrbtnico, prsno in trebušno mišičjeve, oziroma vezbanje na krogih, trapezu, lestevkah itd., ki natezajo hrbtnično ozrodje v vseh partijah, nudijo našemu mlademu naraščaju poleg razvedrila zelo dobro zaščito in pripomoček v delu zoper napake kosti in posameznih sklepov v razvoju.

Predavatelja je občinstvo nagradilo s hvalečnim aplavzom.

Zmrznil v pomladni noči

Tragična smrt 70letnega starčka na Dolenjskem

Škocijan, dne 19. aprila.

Premnogokrat se je že zgodilo, da je spotoma domov grede dohitela tega ali onega nepričakovana smrt, bolj redki pa so primeri, da je kdo zmrznil v početku pomadi. Zato je tem tragičnejše vplival na okolico dogodek, ki se je primeril v tem tednu v Hrastuljah pri Škocijanu, kjer je v gozdu zmrznil 70letni učitelj g. Kovačič Anton iz Hrastulj št. 3 obč. Škocijan. O tragični smrti tega starčka smo izvedeli naslednje:

Čisto zdrav se je Kovačič podal peš v pol ure oddaljeno vas k bližnjim sorodnikom na pomenek in se je pri njih zadržal do nekako 18. ure. Ze z nastopajočim mrakom se je dvignil in šel peš proti domu, katerega pa ni več dosegel. Spotoma ga je dohitela noč in je starček gotovo

zgrešil pot. Zaradi starosti in slabosti je najbrže onemogel in sklenil noč prebiti v gozdu. Usodno zani pa je bilo, da je ravno to noč nastala precejšnja vremenska izmenjava in je pričel pihati mrzel vzhodni veter, ki je začel deževati in snežiti. Starček v spanju tega ni čutil, zaspal je v vrčeni sen.

Domačin se je izostanek zdel sumljiv in so storiš vse, da bi ga našli. Takoj so pričeli iskati izgubljenega starčka, toda zaman. Drugi dan so pri iskanju pomagali tudi prijatni sovaščani, ki se jim je posrečilo starčka najti. Pri pregledovanju gozda »Mesojedca«, ki leži med vasema Stara Bučka in Hrastuljami, so našli starčka na mestu, kamor se je bil vlegel in zmrznil. V veliki žalosti so ga prepeljali domov in ga ob veliki udeležbi sovaščanov pokopali.

Peš iz Maribora v Mostar

Mostar, 19. aprila.

V mostarski ulici Cernici so pasanti zvečer opazili prav čedno oblečenega mladčnika, ki je nekaj časa amohalov kakor pijan, slednjicu pa se je zrušil na tlak. Priščeplji so mu na pomoč, toda fant na vprašanja ni mogel odgovoriti, pač pa je z zadržanim naporom potegnil iz čepa beležnice in napisal:

»Lačen sem, prosim za kosček kruha!«
Ljudje so skrajno izčrpanega mladčnika prenesli v prvo hišo, kjer so mu nudili zašilno pomoč. Ko se je nekoliko okrepeal, so ga prepeljali v bolnico.

Mladenič je počasi izpregovoril in izpovedal, da je Anton Volčjak, po rodu iz Zadra, odkoder je pred 10 leti pobegnil pred fašisti. V Mariboru je dovršil trgovsko akademijo in se naučil več jezikov. Ker pa ni dobil službe, se je pred tednom peš podal iz Maribora v Dalmacijo, odkoder je kanil preko Mostarja dospeti v Sarajevo, kjer ima strica. Ze kmalu na poti pa mu je pošel denar in mladenič več teden ni užil nič toplega. Ker je prenočeval pod milim nebom, se je tudi močno prehladil.

V bolnici so izčrpanega mladčnika hitro ozdravili, nekateri meščani pa so mu dali denarja za vožnjo v Sarajevo.

Še dva krvava spopada rekrutov

Trebnje, 19. aprila.

Videmski pokol nabornikov žal ni ostal osamljen. Tudi naš okoliš beleži dva krvava spopada. Kakor imajo tukaj fantje navado, da gredo skupaj na božjo pot, prav tako so šli v sredo popoldne naborniki iz velikološke občine skupno na kolodvor. Tam pa so že našli nabornike iz neke druge občine. Prav hitro se je vnel prepir in neizbežno je sledil tudi pretep. Tudi nož je zapel krvavo pesem. Nekaj vročekrvnejših je dobil strahovit udarec s kolom po glavi, drugega pa so oklali. Okrožni zdravnik dr. Derežani je ranilencima nudil prvo pomoč, nakar so ju odpremili v bolnico. Aretirane pa so do polnočji zadrževali pri sodišču v Trebnjem. Vsi pretepači bodo občutno kazni prestali po vojaškem roku.

Koma je se pomirilo razburjenje zaradi tega spopada. Ze se je razširila novica o novem pokolu nabornikov v Mirni naši. V petek je hila na kolodvoru zbra-

nih mnogo rekrutov iz prostrane okolice. Med njimi je bila tudi skupina ciganov in njihovih svojcev. Čakali so na opoldanski vlak. Fantje so začeli cigane zbadati in padla je tudi klofuta. Užaljeni cigan je tedaj potegnil nož in ga zasadi najbližjemu nasprotniku tako globoko v hrbet, da se je nož skrivil.

Nastala je velika zmešnjava, kateri pa je urno napravilo konec orožništvo, a tudi vlak se je že približal. Ranjenca so odpravili v bolnico, cigana na odgnali v zapor. — Povdarjamo, da naborniki niso nikjer v gostilnah dobili vina, pač pa so s seboj prinesli slivovko, ki so jo vso not pridno luskali. Zlastni dogodki zadnjih dni dajo misliti in bo treba še mnogo dela, da se v bodoče preprečijo tako sramotni in žalostni dogodki. Orožniki so bili vestni in vedno v pripravi, toda to se ve, da se fantje ne tepejo v njihovi navzočnosti, marveč ravno tedaj, ko varuhi reda niso v neposredni bližini.

MOBILIZACIJA PROTI JETIKI IN RAKU

Nedelja posvečena organizaciji za pobijanje dveh velikih škodljivcev

Ljubljana, 19. aprila. Po izrazito aprilemski tednu je nastopil spet krasno nedeljsko jutro, ki je izvalo na tisoče ljudi na pomladne izlete. Že sredi dopoldneva so bile ulice prazne, kakor da bi mesto izumrlo. Nedelja, ki je v ostalem v poldanskih urah zopet bila močno zalita z dežjem, pa ni mogla spraviti iz mesta požrtvovalnih mož, ki so jo določili za delavni dan, da osnujejo trdno fronto proti dvema nevidnim, toda opasnim sovražnikom človeštva: proti jetiki in raku.

Čast našim pionirjem narodnega zdravja! Razmeroma malo je bilo zborovalcev. Toda nič ne de, saj se zbirajo k vojnim

posvetom vedno le najboljši vojaki, da napravijo napadalni načrt, po katerem se ravna vsa vojska. Načrti so gotovi, sovrtažnik je že v deželi, vseili se je v naše domove. Star bojni klic je dvignila danes Ljubljana: Le vkup, le vkup! Zadnja ura bo mnogim tisočim našega naroda. Prepričani smo, da se bo odzval ves narod, da izženemo z družinami močmi iz naših hiš, iz naše dežele sovražnika, ki nam preti vzeti najdražje, kar imamo: zdravje. Kakor je v vsaki vasi gasilno društvo, ki čuje noč in dan nad našim stvarnim premoženjem, tako mora priti v vsako vas tudi društvo za zatiranje jetike in raka. Le zdrav narod bo imel bodočnost!

lujejo nekatere (Hrastnik, Cerknica itd.) prav vzorno. Društvo dela na to, da bi bil Golnik dostopen tudi širšim slojem. Učiteljsko prav podjeto podpira pokret lige. V letošnjem maju se bodo priredili otroški dnevi pod devizo: »Dajmo otroku solnce in zraka!« Društvo je založilo propagandne kolke, da zainteresira javnost za svoj pokret.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da ima društvo 404.562 Din premoženja. Društvo je imelo tudi malo hišo v Mostah, ki jo je prodalo za 110.000 Din, ker je ni moglo rabiti, kar je občni zbor odobrilo. Osrednja protituberkulozna liga sama ima 206 članov, krajevne lige pa blizu 3000. Vsa poročila je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje.

Pri volitvah odbora je bil soglasno izvoljen stari odbor s predsednikom ravatelj dr. Jože Bohinjec, da sta vstopila v odbor namesto dr. Breclja in dr. Ukaka prof. Alfred Levičnik in sodnik apelacijskega sodišča dr. Mastnak.

Nato je predaval znani specialista za jetiko in vneti pobornik lige dr. France Debevec o skritih jetičnih obolenjih. Poudarjal je, da je glavno za zdravljenje in ozdravljenje, da spoznamo že v početku. Na drobno se je pečal z jetiko meznih žlez v otroški dobi, ki jo je že vsak prejel. Iz meznine se širi po limfi in krvi po vsem telesu in povzroča navedeno najrazličnejše bolezni, za katerimi se skriva jetika: na pr. malokrvnost in druge bolezenske pojave. Obsevanje in solčenje je takim začetnim bolnikom

prav v prid. Tudi nova okuženja odraslih so časih prav podobna influenci. Bolniki kmalu »ozdravijo« in se celo rede, vendar so pa silno opasni za okolico in hudo bolni. Zato je treba baš te bolnike ločiti od zdravih.

Pri slučajnosti je povedal g. predsednik, da bo sestavljal in objavil OUZD v Ljubljani usodo vseh svojih bolnikov, ki so šli skozi sanatorije za jetične. Društvo bo izdalo v 10.000 izvodih katekizem o jetiki, ki ga je sestavil docent dr. Iv. Matko in ga bo razposlalo vsem šolam. Na predlog g. dr. Neubergerja iz Hrastnika se sklene, da bo skušala Osrednja liga s pomočjo krajevnih lig poslati nekaj revnih bolnih otrok v poletniške kolonije. Docent dr. Matko je poudaril važnost občinskih sester v boju proti jetiki. Zato naj skrbijo zdravstvene občine, da bodo imele poleg zdravnikov tudi za boj proti jetiki izobražene sestre. Ker prihajajo v bolnice bolniki z odprto jetiko, se bo obrnila liga na ministrstvo, da se zgradi povsod pri bolnicah oddelki za izolacijo takih jetičnikov. Glede skupnega dispanzerja za Ljubljano in okoliške občine, ki bi bil središče vsega boja, ni našel odbora umevanja, le občina Vič je za dispanzer. H koncu predlaga docent dr. Matko, naj se skuša doseči pri banovini, da bi truplo jetičnika povsod takoj odstranili iz hiše, kakor je to pri drugih nalezljivih boleznih navada, ker se pri čuvanju mrlivcev zbirajo ljudje v množici v okuženi hiši in se tako širi jetika.

Med temi važnimi pomenki je nastalo polno in je zbor zaključil g. predsednik z željo, da bi se začelo delo nadaljevalo in da bi spoznali vsi, katerih dolžnost je skrb za narodovo zdravje, važnost liginega pokreta. Posebno se liga obrača za pomoč na banovino, javne ustanove in novinstvo.

Novo društvo proti raku

Pripravljalni odbor za ustanovitev podobnega Jugoslovenskega društva za proučevanje in zatiranje raka v Ljubljani je sklical za večer dopoldne ustanovni občni zbor v posvetovalnici magistrata. V pripravljem odboru so bili gg.: predsednik prof. dr. Zalokar, docent dr. Košir, dr. Savnik in primarij dr. Cholewa.

Občni zbor je otvoril prof. dr. Zalokar ter pozdravil zastopnike oblasti in korporacij in udeležence, tako: zastopnika bana g. načelnika dr. Dolšaka, od knezoškofjskega ordinariata stolnega župnika dr. Klinarja, magistrata direktorja dr. Zarnika, predstavnika mestnega fizikata dr. Krajca in zastopnika UJU nadzornika Skušlaja, zastopnico ženstva go. Lapajnetovo, dalje direktorja Splošne bolnice dr. Gerloviča, univ. prof. dr. Hadžija itd. Nato je dr. Zalokar v lenem uvodnem govoru očrtal organizacijo boje proti raku v slišanem po svetu in posebej v naši državi, poudaril nujnost ter aktualnost in potrebo te boje in začrtal naloge in dolžnosti, ki se vse čakajo, zlasti v naši banovini, kjer se še doslej ni storilo nič nesebnega za enotno fronto zoper raka. Nadalje je izjavil:

Jugoslovensko društvo za proučevanje in zatiranje raka se je ustanovilo 1928 v Beogradu ter se je s tem tedaj v naši državi začelo ono delo, ki je bilo v drugih kultur-nih državah že v polnem razmahu. Organizacije, ki so bile povsod drugje že osnovane, da se znanstveno pečajo s problemom raka in da praktično store vse možno za zatiranje in preprečevanje, so se strnile v internacionalne zveze. Skupni interes vseh narodov je še bil posebej afirmiran, ko je tudi Društvo narodov ustanovilo v okviru svoje higienske sekcije poseben komite, ki bi se naj pečal s problemi raka.

Pri nas je bila pomembnost nove organizacije še posebno poudarjena, ker je pokroviteljstvo društva prevzel Nj. Vel. kralj.

Prvi poskus organiziranja boje v naši banovini je začel in organizacijo deloma tudi izvedel brežiški primarij dr. Cholewa. Z ustanovitvijo organizacije smo se pa morali počakati, zaradi nediferenciranih domačih razmer, toliko časa, da se je lani na iniciativno predsednika beogradskega društva dr. Djordje Joannovića in banskega načelnika dr. Dolšaka formalno pripravil odbor. Ta je moral najprej premagati nekatere formalne težkoče, tiče se v glavnem vprašanja primerne samostojnosti nove podružnice. Rezultat dela pripravljene odbora je predvsem ta, da smo zainteresirali široke kroge za novi problem ter smo dobili tudi dovolj zaslonbe pri odlo-

čilnih mestih. V to nam je pomagal film o raku, ki smo ga pred dnevi predvajali predvsem na predavanju univ. prof. Joana novica.

Pobudo za popularizacijo znanja o raku in boja proti nemu daje dejstvo, da je rak ozdravljiva bolezen in ne le porazne statistike, ki kažejo, kako neverjetno na široko se širi ta bolezen. Na Angleskem je n. pr. umrljivost na raku še večja kakor na tuberkulozi.

Spoznanje, da je rak ozdravljiva bolezen, moramo danes še posebno poudariti. Ako bi zdravniška veda ne mogla dati človeštvu drugega ko same probleme in prazne besede, bi se zdravniki zapirli v laboratorije ter tam dalje študirali raka. Tako pa je poziv javnosti za sodelovanje tem bolj upravičen, ker smo zadnja leta dobili še nekaj uspešnih zdravilnih sredstev. Praktični uspehi, ki jih še sedaj dosežemo, nam dajejo upanje, da se bo problem raka v prihodnjih letih povsem razjasnil.

Delo ljubljanske podružnice se bo gibalo v dveh smereh: teoretično-znanstveno proučevanje raka, mnogo večje naloge pa čakajo društvo pri zatiranju in lečenju te bolezni.

Za proučevanje se že javljajo starejši in mlajše znanstvene moči, treba jim je pa študij gmočno omogočiti. Zdaj je še pre zgodaj, da bi fiksirali v tem pravcu program. Morda bo pa sčasoma dana možnost, da se ustanovi poseben znanstveni institut.

Priznati je treba, da smo na zdravljenje raka že precej pripravljeni. Doslej so se v medicini za zdravljenje te bolezni uspešno obnesla tri sredstva: nož pri operaciji, rentgenovi žarki in radij. Za operativno zdravljenje imamo že dolgo vsa sredstva na razpolago. Treba je pa stalnega napredovanja. Z zdravljenjem z rentgenom je slabše. Imamo sicer že najmodernejše aparature in dobro izveščano osebje, manjka pa še sistematično delo, primerna razdelitev aparatur, klinična kontrola dela in uspehov. Te pomanjkljivosti se bodo pa v kratkem času odpravile. Radija, tretjega zdravilnega sredstva, v naši banovini za splošnost se nimamo. V tem pogledu pa tudi v drugih mestih ni mnogo bolje, saj si je n. pr. celo Dunaj šele nedavno nabavil večjo množino radija.

Propaganda za izpolnitev razpoložljivih in nabavo še manjkajočih sredstev za zdravljenje, bo tvorila važno plat društvenega dela.

Drugi del praktičnega udejstvovanja društva bo pa obstojal v zdravstvenem pouku. Mnogo ljudi, obolenih na raku, pride navadno prepozno v zdravljenje. Zdravljenje pa ima le začetno trajen uspeh, v gnati spanec. Starke se je ves čas vrtele okoli njega in okoli mize, drsala s copati, udarjala s palico in nekaj mrmrala. Bradac je parkrat zapustil izbo in se spet vrnil, glasno stopal čez prag, upogibal glavo, da ne bi zadel ob oboje, in prinašal noter prtljago Petra Nikolajevića. Ko je ravno prinašal kovčeg, je za njim vstopila v izbo visoka ženska v rdečem sarafanu in prinesla v vsaki roki po en krožnik.

»Pozdravljeni se enkrat.« je dejala in se mehko nasmehljala, kakor sta se bila že prej smehljala bradati mužik in starke. Topleje je postalo od njenega glasu, od smehljaja, od zvenketa krožnikov, od prijetne ubranosti.

Mužik je prinesel samovar. Drema se je približala Petru Nikolajeviću, ga pogledala v obraz in dejala: »Mogoče bi se rad umil? Pojdi in se umij. Ves prašen si.«

Kako prijetno je oblivati s hladno vodo od vetra opaljeno lice. Peter Nikolajević je zdaj boder in svež sedel za mizo, na kateri je cvrel samovar in so ko vojaki stali v vrsti glinasti krožniki.

»Naš mošt, tega boš poskusil.« je dejala ženska. »Mošt potem, zdaj naprej čaj.« jo je prekinila Drema.

Obe — i Drema i visoka ženska, — sta se vrtele okoli mize, zdaj pa je ko medved brundal veliki mužik-bradac.

Vsi trije so uprli oči v lice Petra Nikolajevića, kakor da bi ga proučevali. In dobro mu je bilo, ko so ga tako gledali.

»Jejte, batjuška, jejte,« je zacmokala Drema.

»Jejte,« je prosila postavna ženska. »Jejte,« se je kakor odmev oglašil mužik.

Pri vratih je nekaj »ašustelo. Ženska se je prestrašeno ozrla, mužik je vstal izza mize, samo Drema se je naglo okrenila, zgrabila krožnik in ga neho-

pravočasni ugotovitvi diagnoze je rešitev. Zgodnja diagnoza je pa le tedaj mogoča, če to ljudstvo dovolj poučeno o pojavih raka. Vzgojno, izobraževalno delo je treba zlasti intenzivno voditi tedaj, ko bomo imeli na razpolago vsa sredstva za zdravljenje.

Poleg tega je že tretje praktično vprašanje zelo važno za društvo: — preprečevanje ali profilaksa raka. Dandanes se sicer ne vemo natanko, kako bi se naj razvoj raka preprečil, toda nekatere teorije nam dajejo nado, da se bo tudi pri raku uveljavila profilaksa, kakor se je pri nalezljivih boleznih.

Optimizem, ki preveva bojne organizacije je drugod, naj spremlja tudi delo našega društva!

Nato je spregovoril banski načelnik dr. Dolšak. Pozdravil je ustanovitev te najmlajše bojne jedinice proti raku ter poudarjal, da je povsem pravilno, ker ima društvo v programu proučevanje raka, četudi bi kdo vprašal, zakaj tega ne prepuščimo zapadnim, naprednejšim državam. Saj vemo, da so se mnoge velike iznajdbe posrečile z majhnimi sredstvi in vsak prirodni pojav se mora proučevati tam, kjer se pojavlja. V tem pogledu čaka društvo mnogo dela, pri katerem želi tudi mnogo uspehov.

Zastopnik knezoškofjskega ordinariata je prav tako društvu želel v njegovem plemenitem stremeljenju čim največ uspehov in poudarjal, da mora tudi duhovščina podpreti njegovo prizadevanje z vsemi silami, saj ji mora biti ljudsko zdravje prav tako pri srcu kakor duševno.

Kot formalna točka dnevnega reda je sledil sprejem društvenih pravil. Bila so sprejeta brez priziva.

Po pravilih načeljuje društvu častno predsedstvo in upravni odbor, ki se izvolita na skupščini. Upravni odbor tvori predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik in 5 do 10 odbornikov. Predsednik ali podpredsednik in polovica odbornikov morajo biti zdravniki. Upravni odbor se izvoli za 3 leta. Delovanje društva nadzira tročlanski nadzorni odbor. Član društva lahko postane vsakdo, ne glede na starost, lahko postane vsakdo, ne glede na starost in spol, če plača letno članarino. Člani se podpirajo, letna članarina je 12 Din, redni članarina 36 Din, ustanovni, ki plačajo na leto 120 Din, dobrotniki 1000 Din in veliki dobrotniki, ki plačajo enkrat vsaj 5000 Din. Častni člani so oni, ki jih društvo izvoli na obnem zboru na predlog upravnega odbora, upoštevaje njih zasluge za napredek društva ali znanstvena dela glede proučevanja in boje proti raku.

V častno predsedstvo so bili izvoljeni gg. ban dr. Drago Marušič, knezoškof dr. Rožman, dvorna dama Franja Tavčarjeva in primarij dr. Edo Slajmer.

V upravni odbor so bili izvoljeni per acclamationem soglasno gg. predsednik dr. A. Zalokar in odborniki dr. Jos. Birs, primarij Rob. Blumauer, primarij dr. J. Cholewa, docent A. Košir, dr. M. Krek, direktor dr. Iv. Pirc, direktor dr. Gerlovič, primarij dr. M. Černič, gđ. Vera Remec, dr. L. Savnik in F. Uratnik.

Prav tako so bili tudi izvoljeni v nadzorni odbor enoglasno gg.: načelnik dr. Dolšak, dr. V. Krajec in dr. Žužek.

Ob zaključku je še spregovoril predsednik dr. Zalokar poudarjajoč potrebo, da bi zavest važnosti zatiranja raka kot socialne bolezni prodrla v najširše plasti, da bi postala problem skupnosti. Zoper socialno bolezen je potrebno skupno delovanje. Zavest skupne nevarnosti bo pri nas še treba zbuditi. V tem pogledu se še ni storilo nič važnega. Trpljenje, ki ga vidi zdravnik pri ludeh na raku obolenih, ki je čbenem i njegovo trpljenje, mora vplivati ranj tako, da bo vedel zbuditi i v drugih ljudeh isto človekoljubno čustvo, ki nam farekita, da storimo vse zoper sovražnika zdravja.

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Aleksander Jakovljevič:

Polnočni ženin

Kjer je mesto, tam je vera, kjer je vas, tam običaj.

Pregovor.

Na desni so v temi zagalele preplašene gosti. Potem so zaskripala ograjna vrata, — nevidni stražar se je razgovarjal s kočijažem. Nadležno ščene se je podilo za kolesjem.

Skozi dremavico je Peter Nikolajević gledal v stran. — Črne, visoke gore so se vrstile mimo njega... Spet ščene. Spet? Oddok se jih je toliko vzele? A, to je vas! In gore, to so vaše koče.

Dremati, misliti o nečem daljnem, o nečem, česar ne boš nikoli nikomur povedal, in dolgo potovati tako-le v temi, neznanu kam. In poslušati pasji lajež in gosje gaganje...

»O Rusija, kje so tvoje meje?« — Še pred dobrim tednom se je Petru Nikolajeviću tam v mestu zdelo, da ima Rusija vendarle meje. Zdaj pa, po dvodnevem potovanju v tem mehku, zibajočem se koleslju, zdaj so izginile meje, zdaj Rusija nima konca.

Pod svežim vetrom teh polj se je razpršil mestni vzduh, tisti soparni vzduh. Iz vasi v vas, iz sela v selo — po poljih, gozdičih, gričih, dolinah — tako daleč, tako strašno daleč je mesto s svojo ničemurnostjo, s svojo revolucijo, z gladom.

Snoči je bil Peter Nikolajević slišal s polja pesmico:

»Po poljih Drema hodi, Drema hodi, sama dremlje.«

Dolgočasna uspankava.

Kočijaž, kakšna pesem je to?

Kočijaž se je ozrl in lice se mu je zadovoljno raztegnilo.

»O dremavici. Naši pojejo. Ponoči stražijo konje in pojejo; eden poje, da drugi ne bi zaspali.«

Drema drema... Mila starke. Ona hodi po teh krajih, zaide v šume, s krivo palico, grbasta, z neslišnimi koraki.

Monotona je pesmica o njej; sliši jo in ne pozabiš nanjo. V tišem sešestu pomladnega vetra, v krikih ptic, ki poletavajo nad teboj, povsod je ona, — samo ona.

Kočijaž je potkal na neka vrata in s sreditim laježem so mu odgovorili psi. Peter Nikolajević je bil z zaprtimi očmi sedel v koleslju. Hrbet ga je bolel, truden je bil in legel bi rad ter se dobrega pretegnil.

Prišel je nekdo s svetiljko, posvetil in pogledal Petra Nikolajevića naravnost v obraz. Mehka je bila luč, taka kakor da bi svetlo oko zrla na te. Peter Nikolajević se mu je nejevoljno nasmehnil.

»Ne spiš?« je izpregovoril neznan glas. »Nu, zlezi vendar ven. Prenociša tukaj, prostor bomo že našli.«

Rad bi odprl oči, se ozrl govorniku v lice, — najbrž je kak sorodnik tete Dreme, — pa ni imel moči, da bi privzdignil veke in pogledal.

»Mlad je še,« je s šepetom izpregovoril isti glas.

Saj sem dejal, da je mlad. Boljšega si ne moreš želeči. To je govoril kočijaž. »Kdo želi? Čemu?«

Za minuto mu je nalik prestrašeni ptici šinila v glavo misel, zatrepetala in izginila, nato pa spet — »po poljih Drema hodi...«

V polsnu se je znašel na dvorišču. Kočijaž in še nekdo, — visok in nejasen, — sta pograbila prtljago in jo znosila v hišo. Peter Nikolajević je z napol zaprtimi očmi in opotekajoč se stal ob strani. Oni, veliki, je hodil mimo njega in mu nekaj laskavo govoril. Časih mu je posvetila v obraz svetiljka, viseča na kolu pred vrati, in tedaj je bilo moči videti brado — dolgo, morda prav do zemlje, in veliko šapko...

In zdelo se mu je, kakor da brada hodi v šapki.

Nekje zadaj je pes nenehoma zavijal.

Bradati velikan je pristopil k Petru Nikolajeviću, ga prijel za roko in peljal po skripajočih deskah v hišo. Zadišalo je po svežem kruhu in senu.

Peter Nikolajević je gledal in se v polsnu smehljaj. Hiša je imela bele, ostrugane stene, nizek stop, pod stropom razobešeno perilo, od stenah klopi, miza z rdečim, tkanim prtom, na mizi solnica in hlebec kruha, pri steni omara s posodo, iz kota pa je kakor branjevka molela bela peč. Prav ob peči pa postelji z zaveso...

»Je izmučen, ka-li?« je vprašal ženski glas zraven njega.

Peter Nikolajević je odprl oči. Drema! Evo je! Z ruto na glavi, grbasta, s krivo palico stoji pred njim in ga pozorno opazuje.

»Drema!« se je nasmehnil Peter Nikolajević.

Tako, tako. Si truden, labodček? Dremavica te muči, vem, se je takisto nasmehnila starke: »Nu, kaj ti pomoremo. Pomoremo ti, labodček... Pregnati bomo dremavico.«

Starke se je zavrtela, zacepetala z nogami, obutimi v copate, in s palico potolila po tleh. Prišel je bradac, prižgal svetiljko, ki je pod belim pokrivalom od pločevine visela izpod stropa. Še ena ženska se je prikazala v vratih, prav tako visoka in prav tako pozorno je gledala Petra Nikolajevića v obraz.

Kaj je to, sem mar težko pričakovani gost?« je pomislil.

»Spal bi rad,« je s težavo dejal bradac.

Mužik se je okrenil.

»Spal? Mi smo pa baš postavili samovar. Ne, kar počakaj, naspal se boš itak še lahko. Najprej se bomo vkup napili čaja, potem boš pa spal. Evo, postelj, — ženske ti jo bodo pripravile.«

»Spal bi rad?« je pisnila Drema. »Le počakaj. Najprej čaj. Opomores se.«

Peter Nikolajević se je vzravnil, si pomel oči, jih široko odprl in poizkušal pre-

te predstavila.

»Batjuška, dovolite, da vas pogosti naša mlada gospodinja, moja vnukinja,« je dejala in stopila na stran.

Preko ramen ji je pogledala velika deklica, pokrita s pestrobavarno ruto, stopila bliže k mizi in prinesla pladno, na katerem sta stala glinast vrč in kozarec.

»Dovolite, to je moja vnukica. Pijte mošt,« je hitela starke.

Deklici je plamtel obraz, kozarec na pladnu se je tresel in žalostno zvenketal ob vrč. S težavo je šla k mizi.

Peter Nikolajević ji je stopil naproti, ji nekaj vljudno, po mestno dejal in prijel kozarec.

»Ko gostu mi strežete,« se je nasmehnil. »Saj nam tudi si drag gost. Že zdavnaj smo te čakali, batjuška. Morda ti nisi niti stnil, mi pa smo te čakali,« je zagonetno dejala starke.

»Pij, batjuška, pij.«

Malce začuden je nesel Peter Nikolajević kozarec k ustom.

»Na vaše zdravje, mlada gospodična,« je dejal z nasmehkom.

Deklica in za njo starke, ženska in bradati mužik, vsi so se ko na ukaz priklonili do pasu.

»Krist naj te čuva, batjuška. Pij na zdravje.«

Peter Nikolajević je izpil. Mošt je bil močan, nekoliko kisel in ostro je udaril v nos.

Starke se je spet okrenila k vnukinji in dejala:

»Tajka, sedi sem.«

Deklica je postavila pladno na rob mize in poslušno sedla poleg Petra Nikolajevića. On jo je postrani in smehoma gledal, ona pa si ni upala niti povzdigniti oči, prav kakor nevesta pred ženomom. Lica so ji rudela, pod rdečo, s čipkami obrobljeno jopico pa so se ji dvigale visoke grudi. Od nje je zavela toplota in vonjava dekliskega telesa. Petru Nikolajeviću se je

VAMPIR BO OBDOJEN V SREDO

Strahovite podrobnosti pri zasliševanju prič — Kaj je izpovedala žena Petra Kürtena

Düsseldorf, 19. aprila.

Pri včerajšnji razpravi proti Petru Kürtenu je zopet prišlo do nekaterih pretresljivih prizorov. Predvsem se je pred sodnim pojavila pošena devojka Emi Schäferjeva, doma iz Düsseldorfa, in je opisala, kako se je seznanila s Kürtenom, ki pa je ni direktno napadel. Strah pred morilecem pa tudi pred sodiščem je doslej zadrževal deklico, da ni izdala svojega tajnostnega doživljanja. Zadnje dni pa so ji znanci pri govarjali, naj se vendar javi sodišču. Ubojala jih je torej ter ob splošni pozornosti vse dvorane izpovedala naslednje:

Komaj je ušla usodi

Tretji dan po umoru male Gertrude Albermannove v novembru 1929 sem proti sedmi uri zvečer zapustila svoje stanovanje v Dorotejski ulici, ki leži v düsseldorfskem mestnem predelu Flöngern, kjer je Kürten izvršil večino napadov. Ko grem mirno svojo pot, začujem nenadoma, da se mi po ulici, ki prečka Dorotejsko cesto, naglih korakov bliža čuden neznanec. Ko je prišel do mene, je takoj stopil pod moj dežnik in se pritisnil k meni. Pri tem me je fiksiral s krvavo podplutimi, lesketajočimi se očmi. Pogled tega strahotnega neznanca je bil tako presunljiv, da od samega strahu nisem mogla spraviti niti glasu iz grla. In ta skrivnostni neznanec se nikakor ni odstranil, temveč je neprestano stopal z menoj vstrice, strmeč vame od strani. Običen je bil v rjav plašč. Roke je neprestano tiščal v žepih. Imela sem vtis, da je z desnico v žepu oklepal neki predmet. Naposled, ko je opazil mojo vedno večjo grozo, mi je dejal:

»Vi pač mislite, da sem jaz düsseldorfski morilec? Da to je res grozno, kaj pač ima zverina od tega, da mori tako male nedolžne otroke?«

Ko nisem odgovorila in sva stopala dalje, uzmrem pred bližnjo hišo neki parček in ko sva s spremljevalcem prišla do tja, sem naglo skočila skozi odprta vrata v hišo, kakor da mi je par znan. Moj spremljevalec se je nekoliko zastmel, nato pa se je naglo odstranil. Ko sem pozneje videla objavljene slike düsseldorfskega morilca, sem šele spoznala, da se mi je tisti večer bil priključil Peter Kürten in da sem nedvomno medva izbegnila strašni usodi.

Ne morem razumeti, je nadaljevala priča, kako da je ta mož napravil na ženske zanimiv utis. Njegove oči so res bile grozotne, njegova usta so se mi videle zaradi dolžine in nenavadne zagrizenosti ustnice naravnost odvratna. Vendar pa moram reči, da se mi Peter Kürten nikakor ni zdel star 46 let, temveč tako okrog 30. Moja groza po tem doživljanju je bila tako močna, da nikoli ne bom pozabila potez na obrazu Petra Kürtena...

Kürten koketira z žrtvijo

Nato je bila zaslišana gospa Hubertina Meurerjeva, ki jo je Peter Kürten napadel 27. oktobra 1929 in jo z udarci kladiva na glavi hudo poškodoval. Ko je gospa vstopila v dvorano, je pozorno motrila obtoženca, ki pa ji je naravnost blagohotno vračal pogled in ji je slednjic celo smehljaje prikimal. O svojem strašnem doživljanju je nato gospa Meurerjeva izpovedala:

»27. oktobra precej pozno zvečer sem se vračala proti domu. Nenadoma srečam v samotni ulici neznanca, ki je par korakov za menoj okrenil, stopil za menoj in korakal vzporedno. Pri postajališču cestne železnice sem se v temi spopadla ob kurček kamena in polglasno vzklila: »Hopla!«

To priliko je takoj porabil neznanec, da je z menoj navezal razgovor. Dejal je: »Da, da, razmere so tukaj strašne in človeka je kar strah!«

Odvratila sem: »To me ne moti, tu hodim že 4 leta mimo.«

Zdaj se neznanec ni več odstranil od mene. Da bi se ga iznebila, sem rekla, da nimam več daleč do doma. Hotela sem pač, da bi ostal za menoj, ker me je postajalo strah. Zato sem nadaljevala: »Stanujem tamkajle pri mostu. Moj mož mi gotovo pride naproti.«

Tedaj je odvrnil moj spremljevalec: »Mar vas je že tako hudo strah? Ali morate misliti na umor invalida Scheera?«

»Ta stvar me nikakor ne skrbi,« sem odvrnila, »saj je tudi policija v bližini.«

Pred nama sta namreč ravno stala dva policijska uradnika. Kürten je tedaj smehljaje zvrtilo v glavi. Morda je bil temu kriv most, morda pa bližina tega dekleta. Vsi, i stol, miza s samovarjem i Drema i velika ženska i bradač, vsi so nekam izginili. Izba se je razširila in deklica se je primaknila še bliže. Peter Nikolačević je zdaj jasno čutil njeno toploto.

Deklica ga je boječe in od strani pogledala, enkrat, dvakrat, in se v zadregi nasmehnila.

»Ali so mar sanje?« je pomislil Peter Nikolačević.

Tako čudno se mu je zdelo vse to — polja, gozdiči, noč, gaganje gosi i Drema i dekletke i bradač.

»Sens, je sam zase razgodil Peter Nikolačević.

Naslonil se je z glavo ob steno in gledal okrog, smehljaje se z meglenimi očmi. Drema se je še zmerom sukala okoli njegovega, drsala s copati, udarjala s krivo palico in nekaj pripovedovala. Deklica je sedla bliže. Pod rdečo jopico je bilo čutili njena krepka ramena in visoke grudi. Kako salko je v polnu misliti nanje, občutiti njih toplino, vonjavo...

»Sen...«

Niš ni hotel, da bi se zdajle zbudil. Rad bi doigo, dolgo takole sedel s tem dekletcem, ga gledal, čutil...

Drema je ropotala s krožniki in nalivala most.

Petru Nikolačeviću so se pričele sprejemati oči. Zapri jih je in spet odprl. Deklica ga je gledala, med smehljanjem so se ji zdaj pa zdaj zalesketali sveži zobje. Mahoma bi se bil najrajši stisnil prav k nji in jo krepko poljubil.

Drema se je nekam skrla. Peter Nikolačević je pogledal naokoli — nikogar. Ne bradača, ne velike ženske. Deklica sedi sama poleg njega, ga gleda in se smeje. Ne hote, ne vedoč, kaj prava za prav počne, se je Peter Nikolačević stisnil k njej.

»Kako si lepa,« je dejal s težavo, komaj

ljaje odvrnil: »Ah, policija se ne briga za take stvari, saj ima važnejše opravke!« (Pri tej omembi priče se je Kürten v svoji kletki glasno zarežal).

Priča pa je nadaljevala: »Kürten mi je še dejal, naj vendar grem z njim. Zdaj me je pa res bilo strah. Čvrsteje sem oprljala svojo aktovko in sem že tudi bila odločena, da z njo udarim svojega skrivnostnega spremljevalca po glavi, čim bi opazila, da se me hoče lotiti!«

(Pri tej navedbi priče se je Kürten v kletki zopet zakrohotal na glas.)

Gospa Meurerjeva pa je zaključila: »Ko sem se hotela okreniti, ker je spremljevalec zaostal za menoj pol koraka, sem nenadoma dobila strašen udarec po glavi, da sem se na mestu onesvestila. Ko sem prišla zopet k zavesti in sem si nekoliko opomogla, me je policija vsiljivo izpraševala, če me ni morda napadel moj lastni mož. Biti sem morala prav energična, da sem jim to preprečanje izbila iz glave, saj mi kar niso hoteli verjeti, da tega ne bi bil storil — moj mož...«

Bila je pač vinjena...

Naslednja priča Karla Wanderjeva je bila 25. oktobra 1929 v düsseldorfskem Hofgartnu napadena od Petra Kürtena s kladivom. Njo je Kürten udarjal s tako silo, da se je odlomil držaj kladiva. Čudno in srečno naključje pa je bilo, da napadenka ni dobila tako hudih poškodb, kakor druge žrtve. Priča proročljivo prizna, da je res ona sama nagovorila Kürtena, ker je takrat bila izredno veselo razpoložena.

»Prav razposajena sem bila, ker sem bila nekoliko vinjena. Sprehajala sem se po Hofgartnu in pušila cigarete.«

Predsednik: »Obtoženec vas je pobil z več udarci. Povejte, zakaj ste po napadu predvsem osumili svojega moža?«

Priča: »Moj Bog, bila sem pač vinjena!«

Poslednja žrtev — petletno dekletce

Poslednja žrtev vampirja je bila petletna Gertruda Albermannova. S tem nesrečnim otročkom se zaključuje grozotna veriga zločinov Petra Kürtena. Gertrudo so našli 23. nov. 1929 izven mesta mrtvo, strahno razmesarjeno. Dekletce so poslednjič videli 2 dni pred najdbo trupela, ko se je proti 7. uri zvečer odstranila od stavanja svojih rednikov, ki sta jo imela za svojo, ker je bilo dekletce sirota brez staršev. Nekatere priče so videli, da jo je neznan možki odvedel za roko. Prva priča pripoveduje:

»Tisti večer sem šla z možem na sprehod. Videla sva stati malo Gertrudo s Petrovom Kürtenom na ulici. Seveda obeh nisva poznala. Otrok je glasno jokal. Kürten pa je dekletcu tako ljubezno prigovarjal, da sem sama pripomnila svojemu možu: Pogledj vendar, kako je ta preprosti človek ljubenzljiv z otrokom!«

Naslednja priča gospa Stürzerjeva, ki stanuje v isti hiši kakor rednika umorjene Gertrude, je izpovedala: »Skozi okno svojega stanovanja sem videla, da je nek tujec ogovoril otroka na ulici. Nato jo je prijel za roko in jo je odvedel s seboj. Gertruda se je branila, toda tujec jo je vendarle odvedel in sta mi za prvim vogalom izginila izpred oči.«

Priča Franc Postl je šel s svojim prijateljem po ulici in je srečal malo Gertrudo v spremstvu Petra Kürtena. Izpoveduje: »Moj prijatelj je takoj postal pozoren na neznanca z otrokom in je menil, da se mu ta človek zdi precej sumljiv in da prav gotovo utegne biti düsseldorfski morilec. Na to pripombo prijatelja sem se ozrl za neznanec in sem ravno tisti trenutek videl, kako je Kürten božal dekletce po glavi. In dekletce se je zadovoljno nasmehalo. Tedaj sem rekel svojemu prijatelju: Ti si pa čudak! To naj bi bil düsseldorfski morilec? To je vendar dekletovo očka. Le pogledj kako je ljubenzljiv z otrokom! — Toda moj prijatelj se ni dal prepričati in tako sva se nekaj časa gledala za neznanecem in dekletcem. Videla sva še, kako je Peter Kürten iz svetle doze ponudil otroku bonbone, nakar sva šla svojo pot...«

Izjave Kürtenove žene

Ko so s tem bila zasliševanja prič zaključena, je prišlo na vrsto čitanje željno pričakovanih protokolov o zaslišanjih morilčeve žene, rojene Scharf. Nesrečna žena, ki je od Kürtena že ločena, biva sedaj v nekem zdravilišču za duševno bolne. V

odpiraje usta.

Deklica se je glasno zasmejala in srekla iz sobe.

Njen smeh ga je zbudil. Bela peč. Svetiljka pod pločevinastim pokrivom, na mizi ugasi samovar in zraven njega glinasti vrč z mostom.

»Kaj sem napravil!«

Pričakoval je, kdaj se bodo odprla vrata in bo vstopila starka ter ga ozmerjala. In res, starka je prišla, pa ga ni ozmerjala, le laskavo mu je dejala:

»Si se napil? Nu, zdaj pa leži in se odpočij.«

Gledala ga je nekam od strani, med tem ko mu je velika ženska postiljala posteljo. »Izpij še kozareček mošta, zadnjikrat,« ga prosi starka.

Sama mu je nalila kozarec. Gost je izpil in spet mu je postalo toplo in prijetno, da bi najrajši zaspal.

Mehka utrujenost se ga je polastila, ko je legel v posteljo. Zamislil je in prav razločno videl deklico z njenimi okroglimi rameni in visokimi grudi. Spet se mu je zdelo, da čuti njeno toploto in mamljivo vonjavo.

Na dvorišču je zapel petelin. Za vrati je nekdo hodil in šepetal.

Peter Nikolačević je prisluhnul.

»Kaj če so razbojniki?«

To je bilo pravo močujoče: revolucija, nered...

Mahoma se je razlegel udar palice, vrata so zaskripala, čez prag je stopila starka, za njo pa bradač in visoka ženska. Bradač je držal v roki svetiljko, prav majhno svetiljko: stopil je k mizi in postavil svetiljko na stol. Peter Nikolačević, ki ni ničesar razumel, se je dvignil in oprl na komolce.

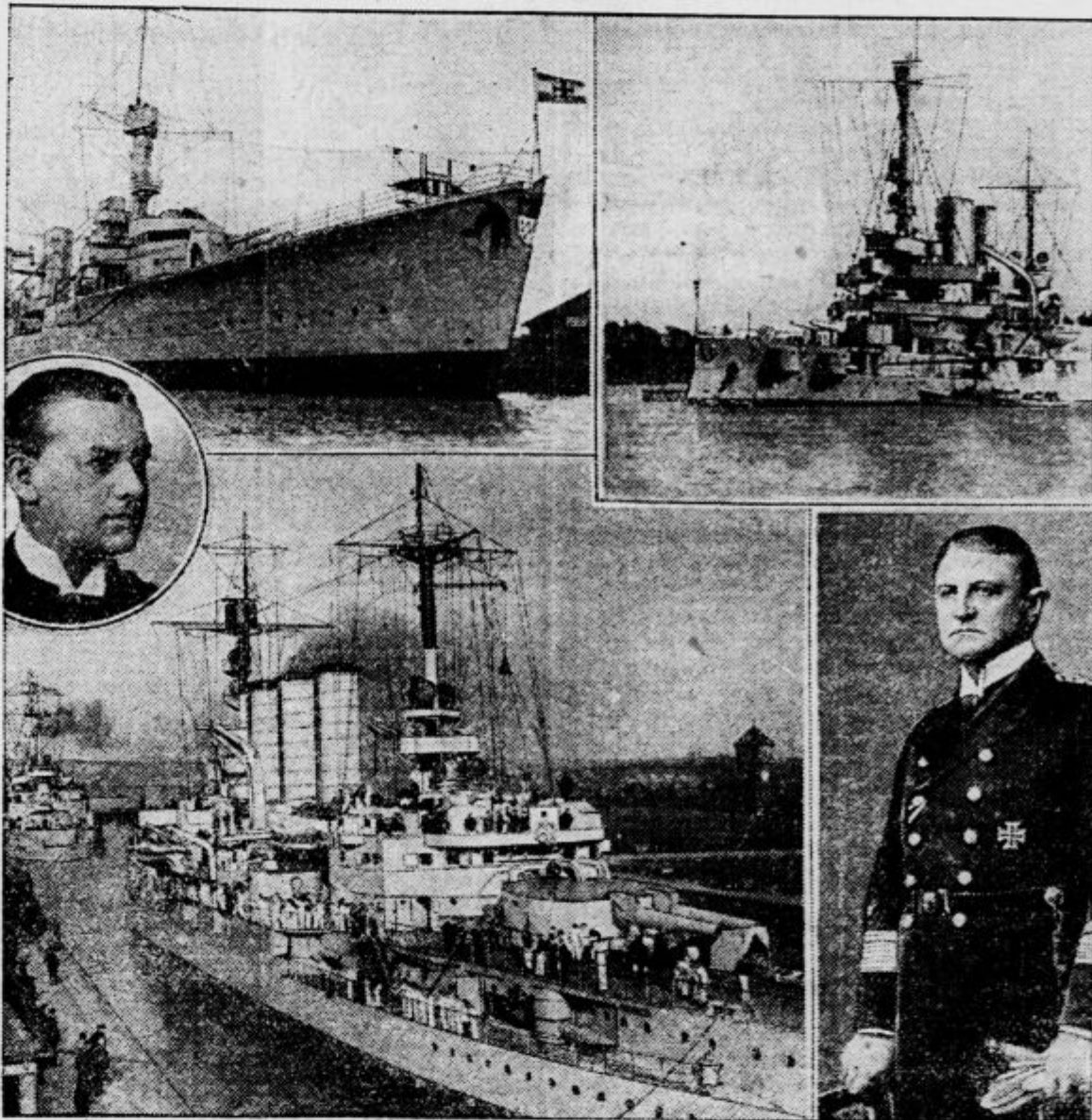
Starka je pristopila prav k postelji in namah padla na kolena. Bradač in visoka ženska sta storila isto, samo malo bolj zadaj.

obsežne zapisnike je podrobno izpovedala doživljanje v zakonu. Kürtena je spoznala v Altenburgu pri Lipskem in ji je izpočetka bil antipatičen. Ker pa je znal sladko govoriti, je vendar pristala na poroko, ki se je vršila v maju 1923. Zakon ni bil posebno srečen, vendar znosen. V Altenburgu je imel Kürten mnogo znanstev z ženskami in je kmalu po poroki zagrešil posilstvo, vendar pa je žena posredovala pri starših zlorabljenke deklice, da zadeva ni bila prijavljena policiji. V splošnem je žena z možem dobro izhajala, ker je bil delaven. Bilo je pač treba potrpeti, saj jo je tega naučila naslednja svarilna izkušnja: Ko se je nekoč pritožila, da ni srečna z njim, ji je hotel z britvijo prerežati vrat. Vedela je, da je vsa njegova rodbina megalomanska, toda on je po njenem mnenju bil vedno normalen, čeprav zelo razburljiv. Hotel je imeti v stanovanju vzoren red in snago. Popival ni nikoli, ker je vedno hotel uživati splošen ugod. Skarje, s katerimi je moril, pa je žena doma porabljala pri šivanju...

Posebno je Kürten pazil na snažno obleko in opravo, ki jo je vedno čistil sam. Vselej, preden je vstopil v stanovanje, si je temeljito očistil čevlje, da ne bi занesel prahu ali blata. Ravno zato Kürtenova žena nikoli ni mogla vedeti, ali je kdaj bil zunaj na deželi ali pa samo v mestu na sprehodu. Skrbno je znal zabrisati vsako sled. Žena ni vedela, da je bil Kürten že večkrat kaznovan. Ko sta nekoč govorila o časopisnih poročilih glede umorov düsseldorfskega vampirja, je Kürten dejal: »Mar ni čudno, da se opis vampirja čisto strinja z menoj, samo s to razliko, da je vampir, kakor pišejo, star šele 30 let!...« Tisto noč, ko je bila umorjena Hahnova, je Kürten prišel veseli domov.

Kakor opisuje obsežen protokol, je na Kürtenovo ženo s porazno grozoto vplivalo možovo priznanje, da je on düsseldorfski morilec. Dan pred aretacijo je ženo povabil na sprehod, kjer ji je priznal umore in dejal: »Če me ti izdaš, bom tudi tebe napravil mrzlo!«

Gospa Kürtenova je v zapisnik doslovno izjavila: »Njegove besede so bile tako porazne, tako grozne, da sem na mestu ubala. Najraje bi bila možu takoj pobegnila in se usmrtila!«

Nemška propaganda za vojno mornarico

Te dni (od 16. — 20. aprila) je v swinemündskem zalivu velika razstava nemške vojne mornarice. Zgoraj levo: križarka »Köln« (v krogu admiral Raeder), spodaj levo: linijska ladja »Hessen«, zgoraj desno: linijska ladja »Schleswig Holstein«, spodaj desno: vice admiral Oldekop.

»Batjuška, ne pogubi nas,« je izpregovorila starka in se priklonila do tal. »Pomagaj, za Kristjevo voljo!«

Nato so se vsi trije priklonili, proseč: »Pomagaj!«

Peter Nikolačević jih je začuden gledal. Izpregovoril ni niti besedice. Starka se je s težavo dvignila s tal, stopila k postelji in se sklonila k ušesu Petra Nikolačevića, tako da je čutil njeno vročo sapo.

»Mojo vnučico si vzemi za čez noč. Naj jo prespi s teboj. Nevesta je, pa še ni rodila. Kdo naj jo vzame za ženo, ko še nima otroka? Otroka mora imeti. Vzemim jo to noč k sebi...«

Peter Nikolačević bi se rad zbudil, razumel dodobra, o čem starka prav za prav govori, pa se ni mogel niti zbuditi niti razumeti.

»Vzemim, pošljemo jo k tebi. Prenoči naj s teboj...«

»Sen?... Je to sen?...« je glasno dejal Peter Nikolačević in se zasmeljal.

»Ti se smeješ?« se je krivo nasmehnila starka. »Nu, dobro, res dobro, takoj jo pripeljem.«

Starka se je oddaljila, bradač je vzel svetiljko in vsi so naglo odšli k vratom. Peter Nikolačević je gledal za njimi, napol ležeč na komolcu.

Spet se je za vrati pričel dirindaj in pridružen šepet. Spet so zaskripala vrata, v temi je pridrsala starka in slišati je bilo korake bosih nog.

»Na, na. Pojdi sem. Kje pa si? A, tu! Privzdigni odojo in spusti dekle k sebi. Pričela je šariti po postelji, otipala odojo in jo privzdignila. Peter Nikolačević je legel vznak.

»Lezi, lezi zraven njega in da bi imela srečo. Lezi, lezi, vnučica!«

V njenem glasu je bila strogost, videti je bilo, kakor da bi vršila nekak obred.

Peter Nikolačević je začutil, da se je postelja nekoliko zazibala, nekaj težkega je

leglo na njen rob, nato mu je udarila v obraz mamljiva dekliška vonjava in topla, mehka rama se je mahoma dotaknila njegovih prsi. Iztegnil je roke. Poleg njega je ležala deklica, vroča, krepka, široka. Na sebi je imela srajco od grobežne sukna.

Vročica...

Peter Nikolačević se je pozno zbudil. Solnce je že sijalo skozi okno. Kočijaž je potkal na oknice.

»Hej, vstani, iti bo treba!«

Na mizi ni bilo ne samovarja, ne pladnja. Ostala je edino le še solnica. V sobi ni bilo nikogar. Sladka utrujenost mu je spet uklenila vse telo. V oči se mu je megilo.

»Kaj je to, sen ali resnica?«

Peter Nikolačević se je oblekel in stopil ven. Na dvorišču sta se okoli zaprašenega kolesja vrtila kočijaž in bradač. Bilo mu je kar nekam nerodno in ni se ju upal pogledati.

Ko se je Peter Nikolačević peljal preko dvorišča, je prišla k vratom starka s krivo palico, grbasta, v copatih. Zasenčila si je oči in izpod dlani gledala nanj, — in vse lice ji je sijalo od zadovoljstva.

»Z bogom, Drema!« ji je zaklical Peter Nikolačević in se zasmeljal.

Kočijaž je švrknul z bičem po konjih. Mimo okna je šinila nejasna senca.

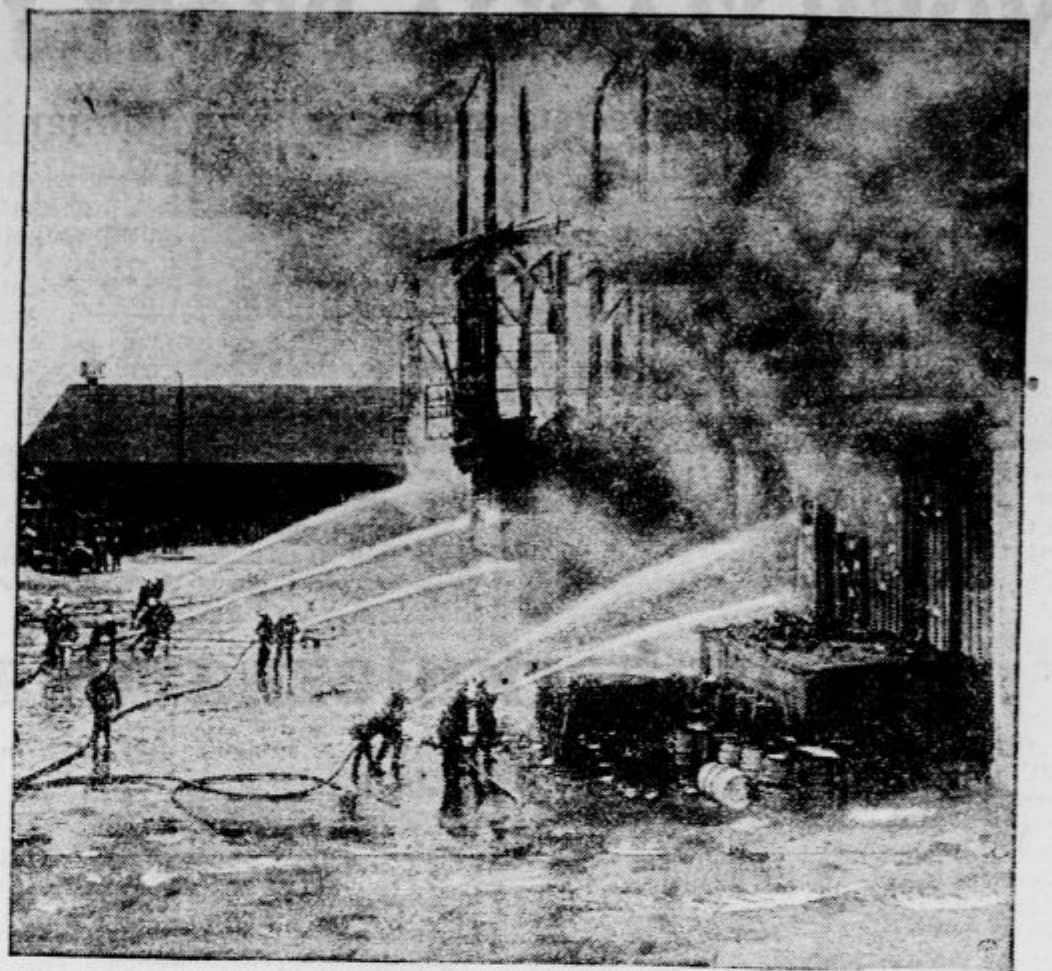
»Ona!«

Peter Nikolačević je vztrepetal. Skrivaj se je še enkrat ozrl v okno. Nikogar ni bilo.

Ostala sta dvorišča... Ulica je bila široka in prazna. Nasproti jima je šla ženska z vedri. Peter Nikolačević je spet pozornost in tokrat že odkrito pogledal na okna, na tisti dve mali okenci, ki ju je bilo videti z ulice. Toda na njih so bile zavese, kakor mrena preko oči. Le enkrat je nekdo malo privzdignil rob zagrinjala in pogledal ven.

»Ona!«

Kočijaž je zamahnil z bičem in okna z

Velik požar v Parizu

V delavnicah za lokomotive in v skladiščih živeža na kolodvoru Batignolles je nastal požar, ki se je bliskovito širil na sosedna poslopja in objel tudi carinski urad. Na kraj katastrofe so prispeli vsi pariški ognjegasci, vendar niso mogli pogasiti ognja. Več ognjegascjev je bilo ranjenih. Požar je ponehal, ko je bil napravil ogromno škodo 20 milijonov frankov.

Toda še tisti večer se je mož razjokal in zahteval od žene častno besedo, da si zaradi njega ne bo storila nič žalega. Bil je zelo potrjen in je dejal, da bo raje on zapustil Düsseldorf. K zaključku povdarja žena, da je Kürten bil zanjo vedno polnovreden mož, ki je vsako stvar trezno premislil. Res je bil razburljiv, toda tega ona ni sanjala svoj živ dan, da se ji bo razodel kot — düsseldorfski vampir.

Danes vsa javnost izključena

Düsseldorf, 19. aprila. Ker je sodišče sklenilo, da bo v ponedeljek javnost izključena od prisostvovanja procesa, so vložili tuji in nemški novinarji strog protest pri predsedniku obravnave. V ponedeljek ne bi smeli prisostvovati razpravi niti zapniki tiska in bi tako izostala vsa poročila o poteku razprave. V ponedeljek bosta namreč zaslišana Marija Butlikova, ki je izdala policijski sled za Kürtenom in neki Kürtenov sojetnik, ki je zaupal policiji Kürtenove abnormnosti. Zaslišanje teh dveh prič bo nedvomno zelo neljubno düsseldorfski policiji, ki je zato zastavila ves svoj vpliv za popolno izključitev javnosti pri tem zaslišanju.

Po tem zaslišanju bodo podali sodni in zdravniški izvedenci svoja poročila, kar bo trajalo najbrž še ves terek. Po dosedanjih ukrepih bo sodba izrečena že v sredo.

Match...

Bivši svetovni mojster v boksanju Jack Dempsey je v zakonski borbi z lepo Estello Taylor (glej sliko) omagal in se bo ločil od nje. Gospa Dempsey se namreč vrača k svojemu stari ljubemu — filmu, Jack pa k Aniti Loos, znani pisateljici.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem žledocu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah prenavljanja, opršici, srbečici osvoboditi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh naravnih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« grenčica obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se do

Sportna nedelja

Jugoslavija : Bolgarija

1:0 (1:0)

Po težki borbi je naša nogometna reprezentanca zasedla v balkanskem tekmovanju prvo mesto — Zaslužena zmaga Ilirije nad graško Hakoah — Vse prvenstvene tekme I. moštev v Ljubljani so končale s 4:1 — Grafika pade v II. razred — Remis Železničar : Rapid v Mariboru — Ustanovitev Gorenjskega zimskega zveza

Beograd, 19. aprila.

Danes sta na igrišču Jugoslavije nastopili državni reprezentanci Jugoslavije in Bolgarije na tekmi za balkanski pokal. Ta tekma je bila važna zlasti za našo reprezentanco, ker je bilo od izida odvisno, ali bo Jugoslavija vsaj trenutno zasedla prvo mesto

v tem važnem tekmovanju. Naša reprezentanca se je morala boriti za svoj prestiž. V svetu veljamo za najboljšo nogometno moštvo na Balkanu, vendar dosedaj v tem tekmovanju tega še nismo dokazali. Danes smo se sicer povzpeli na prvo mesto, toda ta zmaga

ni bila tako prepričljiva, kakor smo to vsi pričakovali.

Stanje v tekmovanju za balkanski pokal je po današnji tekmi naslednje:

Jugoslavija	5	3	0	2	10:5	6
Rumunija	3	2	0	1	13:7	4
Grčija	4	2	0	2	10:14	4
Bolgarija	4	1	0	3	6:13	2

Zanimanje za tekmo je bilo izredno veliko; zbralo se je nad 10.000 gledalcev, od katerih pa so mnogi med tekmo odhajali, ker naša reprezentanca ni predvedla one igre, ki se je pričakovala. Jugoslavija je sicer zmagala, toda pričakovanja ni izpolnila.

Sodniku g. Ksifandu sta se moštvi javili v naslednjih postavah:

Jugoslavija: Spasić-Radovanović, Bačić-Arsenijević, Premrl, Gjokić-Tirnanić,

Marjanović, Hitrec, Vujadinović, Virić. Bolgarija: Dermanski-Mistolov, Hristov-Efrenov, Komenski, Dimitrov-Zekov, Lozanov, Stojanov, Pešev, Tabakov.

Jugoslovenska reprezentanca je predvedla

zelo slabo igro.

Samo prvih 20 minut prvega polčasa je bila tehnično in taktično v premoči. Ko so se Bolgari znašli, so bili enakovredni nasprotniki. Manjka jim samo odločnost pred golom. Proti koncu igre so igrali Bolgari zelo odločno na izenačenje ter so imeli lahko premoč.

Od Jugoslovenov so bili dobri Spasić, Premrl, Tirnanić, Marjanović in Hitrec. Branilca sta bila poleg leve strani napada najslabši del moštva. Izredno slab je bil Virić, ki je propustil štiri sigurne situacije.

Bolgari so pokazali

veliko voljo in požrtvovalnost.

Najboljši njihov mož je bil vratar, ki je sigurno branil zlasti nizke žoge. V krilski vrsti se je odlikoval mladi Dimitrov, ki se je uspešno boril proti desni strani Jugoslavije. Dobra sta bila tudi Pešev in Lozanov.

Za Jugoslavijo je scortal Marjanović v 23. minuti prvega polčasa.

Zelo slabo je sodil g. Ksifando, katerega je občinstvo večkrat pokazalo svojo nevoljo.

Ilirija : Hakoah (Gradec)

6:0 (2:0)

Včeraj je moštvo Ilirije po daljšem presledku zopet boljše zaigralo. Sicer niso vsa mesta dobro zasedena, vendar gre na bolje, kar daje upanje za nadaljnje uspehe.

Moštvo v postavi: Malić, Strehovec, Berglez-Belak, Varšek, Pogačnik-Ice, Oman, Kosač, Zetnik, Pfeifer, je igralo ves čas zelo požrtvovalno, toda v momentih preddefenzivno, kar pa se ne bo obneslo v borbah z močnejšimi nasprotniki. Na ta način se raztrže vez med podčinimi vrstami. Najboljši del moštva je brezdomno obrambni trio, med krilci Varšek in v napadu Pfeifer. Belak in Pogačnik se morata odvaditi igre, ki gre na moza.

Gosti v postavi: Kohn-Broch, Quastler-Burostin D., Fürst, Wietzen-Knapp, Fogl, Burstin I., Krausz, Schwarz, niso pokazali nikakih posebnosti. V polju so se izkazali kot dobri tehničarji, toda pred golom so popolnoma odpovedali. Očividno igrajo še zastareli sistem, ki je neploden. V kazenskem prostoru oddajajo žogo brez potrebe in to traja vse do konca, dokler ne izgube žoge. Najboljši mož je bil srednji krilec in vratar, ki ne nosi krivde na golih. Izredno slaba sta oba branilca in stranska krilca, zaradi česar ni nič čudnega, če zavzemajo v lokalnem tekmovanju VI. (predzadnje) mesto!

Igra se je v početku gibal večidel na polovici gostov. V začetnih minutah dobi žogo Pfeifer v očitnem offsidu in gol sledi 1:0 za I. Gostje so vračali, toda obramba Ilirije je bila na mestu. V encm od protinapadov je Kosač zvišal po krivdi nasprotno obrambo na 2:0. S tem rezultatom se je končal I. polčas.

V drugem delu so gostje prevladovali v polju, toda njihova branilca nista bila v stanju zadržati opasnih prodorov I. Zaradi foula diktirana enajstminutovka prinese domačinom 3:0. Zatem zviša Oman na 4:0, Pfeifer 5:0 in zopet Oman 6:0. Gostje so se trudili, da bi zabili vsaj častni gol, toda njihove zmožnosti jim tega niso dovolile.

Vodil je tekmo g. Schneller.

Prvenstvene tekme

Hermes : Grafika 4:1 (0:1)

Na igrišču Primorja se je včeraj vršila važna prvorazredna prvenstvena tekma med Hermesom in Grafiko. Na tej tekmi se je končevalo odločilo, kateri od imenovanih klubov bo ostal v prvem razredu. Usoda padca v drugi razred zadene torej Grafiko.

V prvem polčasu včerajšnje tekme se je opazila premoč Grafike, ki je dominirala na polju. Že po tretji minuti je vratar Hermes Mikulš sicer ujel oster strel, toda žoga mu uide iz rok in Katavič doseže vodstvo za Grafiko.

V drugem polčasu je Hermes v vidni veliki premoči ter po Svetici II. izenači. Grafika je zelo popustila ter ni mogla zadržati ostrega tempa. V 20. min. zabije Skrajnar drugi gol za Hermes. Po lepem dodavanju Skrajnar-Svetic I. zabije Skrajnar tretji gol. 20 minut pred koncem se igra izključno le na polovici Grafike. Končni rezultat je postavil Svetic I.

Napadalna vrsta Hermes je bila v drugem polčasu izborna, zlasti se je odlikoval Svetic I.

Sodil je g. Pevalak.

Hermes rez. : Grafika rez. 4:1 (1:0)

Slovan : Jadran 4:1 (1:1)

Izid derby tekme v II. razredu je izenadil! Jadran, ki je veljal za favorita, je moral kloniti pred nasprotnikom, ki je znal spretno izrabiti fizično nadmočje, pri čemer ga ni niti sodnik oviral. Na drugi strani nosi krivdo za visok poraz obrambni par, ki je popolnoma zatajil. Ponovno se je izkazalo, da v nogometu mnogokrat zmaguje nad tehnično čvrsta volja, član in borbenost.

Prvi gol je dosegel Jadran, ki je do sem kaj prevladoval. Odslej so pričeli Jadrančani igrati raztrgano, obramba pa nesigurno. Slovan izenači in ob koncu polčasa se mu nudi prilika, da s preostro dosojeno enajst-

metrovko zviša na 2:1; toda Slovan nepremišljeno zastrelja.

V drugem delu, takoj v početku povisa Slovan s spretnimi predloži na 2:1 in 3:1. Ker sodnik pusti Slovanu preostro igro, se zato začne Jadrančani revanširati. Zaradi tega je dva Jadrančana doletela usoda, da sta morala tekmo gledati iz za barijere. Vsekar je bila izključitev Zedela preostri kazni, dočim je to Steiner zaslužil. Zanimivo, da je Jadran boljše igral z 9 ljudmi, kot v kompletnem stanju. Toda kljub temu niso mogli Jadrančani obraniti tudi 4. gola.

Tekmo je vodil g. Betetto, ki je dovolil preostro igro, kar bi lahko postalo zelo nevarno. V foubli torej, pa tudi v offsidih se ni znašel.

Natakar : Reka 4:1 (0:1)

Zmaga Natakara je splošno iznenadila, ker se je pričakovala gotova zmaga Reke. Natakari je bil mnogo boljši in odgovarja rezultat igre.

Železničar : Rapid 1:1 (1:0)

Maribor, 19. aprila.

Ka današnja predzadnja prvenstvena tekma je vladal velik interes in se je zbralo na Rapidovem igrišču do 700 gledalcev. Sodniku g. Cimpermanu sta se moštvi javili v naslednjih postavah:

Železničar: Pišof-Wagner, Konrad-Anatolič, Frančič, Ronjak, Konrad II, Pavlin, Eferl, Pezdicek, Kobouh.

Rapid: Herman-Barlovič, Flak-Seifert, Bröckl, Golinar-Pišof, Vidović, Holstatter, Baumel, Schmidt.

Igra je tekla precej mirno, toda v žilavem tempu brez izrazite premoči s te ali one strani. Le v odlomku drugega polčasa so Rapidovci za kratek čas prevzeli vodilno vlogo, dočim je Železničar v prvem polčasu imel majhen plus.

Moštvo Železničarja je dobro vigrano, odporno in ima nekaj odličnih tehničarjev. Žal je ta forma precej labilna. Danes Železničar ni šel na delo s posebnim članom. Nobena vrsta Železničarja se ni dvignila nad povprečno igro. Od posameznikov bi bilo omeniti premišljenega napadalca Pavlina, sigurnega branilca Wagnerja in nemurnega srednjega krilca Frančiča. Prav dober je tudi Eferl kot vodja napada, dočim Pezdicek kot desna zveza ni izbral številnih ugodnih pozicij.

Pomlajeni Rapid je pokazal, da stopa z boljšimi nadami v letošnje nogometno sezono. Moštvo se pozna, da ima izdaten trening za seboj. Večna rakarna te enajstminutovke je napadalna vrsta, ki nikakor nima potrebne skupnosti. Krilski vrsta je trda, zaostajala pa je za nasprotnikovo krilsko vrsto. Ožji obrambni teret je najmočnejši del moštva, vendar pa je bil deloma preobremenjen, deloma pa je zakrivil pogreške, ki so imele za posledico en gol.

Dasi so imeli Železničarji razmeroma lahko stališče in so otvorili serijo napadov na Rapidova vrata, niso dosegli zmage. Njihova premoč v prvem polčasu je bila sicer neoporečna, vendar se je zdelo, da bi jo izrabilo v celoti. Zato pa je v drugi polovici igra trpeča v formi in je bila tipična borba za trpeča. Rapid je bil sicer v tej fazi igre v premoči, zaradi neodločnosti pred golom pa je ni znal izkoristiti. Zastrelj je bilo enajstminutovko.

Gola sta padla v 29. min. prvega polčasa po Pezdiciu in v 26. min. drugega polčasa po Hofstätterju.

Zelo dobro je sodil g. Cimperman iz Ljubljane.

Stanje prvenstvene tabele v Mariboru po današnji tekmi je naslednje:

Maribor	5	3	1	1	23:6	7
Železničar	6	2	3	1	20:6	7
Rapid	6	2	3	1	14:8	7
Svoboda	5	0	1	4	4:4	1

Prihodnjo nedeljo se vrši zadnja prvenstvena tekma med Mariborom in Svobodo.

V predtekmi je rezerva Rapida porazila rezervo Železničarja z 2:1 (0:0). Sodil je g. Bergant. Po tekmi je tajnik M. O. g. Fišer izročil zmagoviti rezervi Rapida predhodni pokal tukajšnjega pododborja.

Ali ste že naročeni na

„ŽIVLJENJE IN SVET“?

Ostale nogometne tekme

(3:1). SKOPLJE: Soko (Beograd) : SK Skoplje 3:2 (0:1). Prva kvalifikacijska tekma po novem sistemu za državno prvenstvo. SARAJEVO: Sand : Sašk 2:2 (2:1). TEPLICE: Tepitzer FC : Hašk 5:3 (3:3). Tekma odigrana v soboto. PRAGA: Sparta : Bohemians 2:2 (0:1). Slavia : Kladno 5:1 (2:1). Nachod : Viktorija Žižkov 2:1 (1:0). DUNAJ: WAC : Austria 5:1 (1:0). Wacker : FAC 2:0 (1:0). Admira : Nicholson 2:2 (1:1). Rapid : Slovan 6:1 BILBAO: Italia : Spanija 0:0. BERLIN: Berlin : Pariz 6:2 (2:0). DRESDEN: Južna Nemčija : Srednja Nemčija 4:3 po podaljku. Finale za zvezni pokal.

Zimski sport

Gorenjski zimsko-sportni podsavez

Jesenice, 19. aprila.

Danes se je vršila ustanovna glavna skupščina gorenjskega zimskega zveza, ki jo je otvoril g. Miha Čop ter predal predsedstvo predsedniku JZSS g. dr. Pirca. Dr. Pirc je pozdravil vse udeležence ter jih vzpodbujal k delu. Pri tem bodi imelo zaslimbo v podsavezu, v katerem naj sami rešujejo svoje zadeve. Šavec računa s tem, da bo imel v gorenjskem podsavezu veliko pomoč. Ustanovitev podsaveza pomeni za gorenjske klube novo etapo ter bo ta organizacija tvorila tesnejšo vez med klubi.

Ustanovne skupščine se je udeležilo po svojih delegatih 17 klubov, skupno pa bo 21 članov. V verifikacijski odbor sta bila izvoljena g. Gorec in inž. Janša, zapisnikar je bil g. Cinkovec, overovatelj pa gg. Čop in Zupan.

Spkol Dobrava in Gorje še ne moreta postati člana, ker se nista člana JZSS. Tržič je odklonil vstopiti v podsavez, ostali klubi pa so se vsi izrekli zanj. Skupščina je pravila vzela na znanje. Kot ime se je določilo: Gorenjski zimsko-sportni podsavez (GZSP). Kot teritorij podsaveza sta se določila gnez Radovljica in Kranj. Proti temu je bil SK Tržič.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Jože Zabkar, podpredsednik Josip Zupan, tajnika Cinkovec in Tomazič, blagajnik Gajšek, odbornika Janko Smolej in Kosmač, Namestnika: Božič in Šega, nadzorni odbor Miha Čop, Stanko Černe, razsodišče dr. Vovk, Seranjek, Srems, namestniki Stroj, Črnko, Čebulj.

Sirši odbor: Adolf Vran, Matko Učar, Fr. Pečar (Kranjska gora), Peter Klotfutar, Albert Brumen, Janez Kolman, Jakob Jan.

Smuško s tehnični odbor: inž. Janša, Joža Čop, Korenini, Kreiner, Seljak, Ravhekar.

Prvenstvo podsaveza se bo vršilo v kombiniranem tekmovanju prihodnje leto prvo nedeljo v februarju v Kranjski gori. Za službeno glasilo je bil določen »Sportni list«.

ASK Primorje (plavalna sekcija). Danes trening v kopališču »Slon«. Dame ob 14.45 do 16.00, seniorji ob 16.00, juniorji ob 17.00 do 18.00. Točnost! Zadržani lahko trenirajo ob vsaki uri.

V goreči hiši je zgorela

Kranj, 19. aprila.

V vasi Šent Lenart pri Cerkljah je v noči na nedeljo začela nenadoma goreti hiša posestnice Julije Stularjeve. Kakor se sodi, je ogenj nastal zaradi vnetja saj v dimniku.

V času ognja so vsi vaščani še snali, saj je bilo šele okrog pol 3. jutraj. Prva je opazila ogenj posestnica sama, ki jo je zbudil šum nad njo gorečega podstrešja. Prestrašena ženica je hitro zbudila svojo 24letno hčerko Julko, ki je najprej zgrabila svojega tretletnega sinčka in ga odnesla k sosedovim. Nato se je vrnila v gorečo hišo, da reši iz nje še svojo staro onemoglo mater. Kruta usoda pa je hotela, da je prav v tistem trenutku zagrmel prednji del gorečega podstrešja na reševalko in jo podkopal pod seboj.

Ob požarišču so se hitro zbrali nabrujeni sosedje, da pomagajo nesrečnim ženskama. Med vaščani je bil tudi 23letni sosed sin Alojzij Jagodič, ki je videl, kako se je tramovje udrlo na mlado Julko. Hitro je priskočil na pomoč in se mu je posrečilo spraviti iz plamenov že precej opečeno ponesrečenko. Ker je na njej gorela obleka, so sosedje nesrečnico hitro potaljali po snegu in tako pogasili tičo obleko.

Jagodič je med tem poizkusil rešiti še staro mater. Planil je ponovno v gorečo hišo, v kateri pa se je nenadno zrušil na tla del stropa, tako da se je mogel mladenič rešiti iz ognja le s hitrim skokom skozi okno. Uboja ženica je tako ostala v goreči hiši in zgorela. Dasi so našli v ruševinah, ki jih ni uničil divjaloči element, njeno truplo skoro popolnoma sežgano. Opečeno Julko so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Grand Prix Monaca. Včeraj se je vršila dirka avtomobilov za veliko nagrado Monaca, ki so se je udeležili znani vozači Carraciola, Morgen, Burggaller in dr. O poteku dirke prihodnjic.

Grand Prix Madžarske. Na tej pomembni dirki motornih koles je zmagal znani dirkač Bullus na motornem kolesu NSU.

Zastavljavnica za avtomobile. Citatelj bo gotovo mislil, da je kaj takega mogoče le v Ameriki. Kaj še! Tako zastavljavnico ima Praga, ki je tako dokazala, da je v tem pogledu že naprednejša od same Amerike.

Strokovno predavanje v radiu. Drevi ob 20. priredi v ljubljanski radio-postaji družba Vacuum Oil Company drugo strokovno predavanje o »o negi avtomobilov«. Predaval bo g. M. E. Širca. Na to predavanje opozarjamo posebno naše avtomobiliste.

Veliko popraščanje po malih avtomobilih. Dasi je nemška avtomobilska industrija precej slabo zaposlena, delajo tovarne malih avtomobilov dobro. Tako producira tovarna Wanderer dnevno 25 in DKW okrog 20 malih avtomobilov. Tovarna DKW pa namerava povisati produkcijo tega malega tira s pogonom na sprednja kolesa na 25 vozil dnevno.

Invalidi za svoje pravice

Veliko zborovanje organizacije UVI za Dravsko banovino

Ljubljana, 19. aprila.

V dvorani Delavske zbornice je bilo danes dopoldne veliko zborovanje organizacije vojnih invalidov za Dravsko banovino. Včeraj že se je vršila anketa delegatov, na kateri se je sklepalo o vseh preloženih vprašanjih, ki zadevajo trpeče junake iz svetovne vojne. Prišlo je med delegati do absolutnega sporazuma in je bilo sklenjeno, da se delovanje Uduženja še bolj pospeši in se zahteva vsopovsod pravice, ki invalidom gredo.

Današnjega zborovanja se je udeležilo poleg številnega domačega članstva tudi še 37 delegatov iz Dravske banovine. Zborovanje je otvoril predsednik oblastnega odbora tovariš Matko Štefe. Uvodoma je pozdravil delegate in zastopnika banske uprave dr. Ivana Karlina, zastopnika komandanta Dravske divizije podpolkovnika Zaharijo Radičevića, zastopnika Zveze bojevnikov svetovne vojne g. Matičiča in Rozino ter zastopnika UOIR iz Zagreba g. Visočevića. Nato je omenjal govornik umrle v preteklem letu in so jih zborovalci počastili z vzklikom: »Slava!« Na predlog zborov je bil poslan udanostni brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju in njegovemu domu ter generalu Maistru kot predsedniku Zveze bojevnikov.

G. predsednik je orisal vse težave invalidov in odbora v teku leta, naglašajoč, da zahtevam članstva nikakor ni bilo mogoče popolnoma ustreči, česar pa niso krivi delavci v invalidskem udruženju, temveč razmere v splošnem. Omenjal je delo invalidskih sodišč in napačno tolmačenje invalidskega zakona po njem.

V predlogih so zahtevali zborovalci, da se obrzdi v Ljubljani protezna delavnica in se ji zagaruja neokrnjen obstoj glede delovnih moči kot materialja. Delegat iz Celja g. Kovač je poudarjal, da določa § 5.

občega državnega zakonika, da zakoni ne morejo veljati za nazaj. Vendar pa invalidski zakon upošteva kazni in davke za nazaj, kakor to tolmačijo invalidska sodišča. Dr. Stane Rape je naglašal: čim bolj se oddaljamo od časa vojnih grozot, tem bolj štedimo na račun najbednejših, to je — invalidov. Nadaljuje debate so se udeležili tovariši Rant z Jesenice, Matičič in drugi.

Nato se je občni zbor konstituiral in je prevzel predsedstvo zbora dr. Rape. Po včerajšnji anketi je tov. Jevak v imenu nadzornega odbora izjavil, da je bilo delo odbora v preteklem letu v popolnem redu in je bil absolutno soglasno sprejet.

Prečitani so bili še predlogi delegatov, ki govorijo o oprostitvi poštnine za pisma in za pošiljate protez. Nujno je, da se sistem reševanja pri invalidskem sodišču poenostavi, ker je tam 25.000 aktov neresenih, samo 5000 pa jih je bilo rešenih v teku treh let. Važna je tudi ugotovitev, da v varaždinskem vojnem okrožju ni bil po novem invalidskem zakonu pregledan še noben invalid. Bilo je sklenjeno, da se pošlje deputacija oblastnega odbora h kralju zaradi spremembe novega invalidskega zakona. Nezaščiteni trafike naj se vendarle razpišejo.

Izvoljen je bil naslednji odbor: Štefe Matko, Tome Stanko, Osa Miroslav, Matlika Ivo, Vole Ivo, Benedek Miroslav, Matičič Josip, Ivan Fričko in Maček Franc. V nadzorni odbor: Jevak Matej, Novak Jernej, Zore Josip, Kramer Ivo, Plehan Mirko. Za delegate za kongres in plenum: Štefe in Tome, za oblastni odbor za banovino pa Geč iz Maribora, Kovač iz Celja, Rus z Bleda ter Zabkar iz Krškega.

Pred zaključkom zbora, ki je potekel v popolnem redu, je bila sprejeta resolucija, ki zahteva ugoditev vsem važnim potrebam invalidov.

V 40 urah iz Skadra v Prago

Naslednjega dne je zgodaj bila budnica. Mesto je bilo še v spanju, ko smo mi že odjurili dalje.

Dinarske Alpe s svojo slikovito skalnatostjo pokrajino so napravile name silen vtis. Ko mi je g. Rosa razkladal: »Tam na ono goro moramo priti, potem pa gre zopet nizdol.« — me je postalo kar strah. A Škodovka je funkcionirala kakor ura in brez vsake nezgode smo bili že ponolnide v Dubrovniku. Gospod direktor se je bil že v Metkoviću poslovil, hmel na je smolo. Vlak mu je pred nosom odpotil. Pan Rosa je vedel takoj za pomoč.

— Kar nazaj sedite, ga bomo ujeli!

Neverno sva oba pogledala, toda g. Rosa je že vedel, kaj je rekel. Jate rac in puranov so preplenele bežale na vse strani, ko smo z brzino, kakršne človek takemu malemu avtomobilu ne bi prisodil, merili ceste proti Caplini, in ujeli smo »ga«. G. direktor je še mirno lahko kupil vozni listek, preden je za nami prisopihal hlapon.

Midva z g. Roso pa sva jo v lepem solncem popoldnevu mahnila dalje. V slikovitem Stolcu sva se ustavila in malo pojužnala. Ko sva se okrepčala še z dobro črno kavo, sva se odpravila dalje. Po krasni cesti, ki vodi po skalnatem terenu kakor po ogromnem kamenitem, razburkanem morju, sva ob robu Popovega polja, ki se razprostira kakor podolga oaza v peščeni puščavi, dospela na krasno dubrovniško cesto, od podes se nama je odpril prvič pogled na sinje Jadransko morje. V »Česki besedi« sva našla udobno prenočišče.

Naslednji dan je bil določen za odmor, negled avtomobila in za zadnje priprave. Dobro sva se založila s proviantom, nakupila sadija, sira in kruha, a g. Rosa tudi ni pozabil na sodček viške črnine, ki sva ga skrila zadaj za sedež tako dobro, da ga niti albanski cariniki, ki so nama obrnili ves avto, niso našli.

Naslednji večer sva bila že v Baru. Ta pot mi bo ostala nepozabna. Kmalu za Dubrovnikom je začelo deževati in hlo je potem brez prestanka vse tja gori do Prage. Dež bi nas ne bil prav nič ne oviral. Škodovke imajo dobro streho, toda z megljo je bil velik križ. Ceste so postajale čimdalje slabše, od Budve dalje je pot tako ozka, da se dva voza ne moreta križati. Najhujiša pa je bil zloglasni Sutorman-pas. Od deževja razmočena, ilovnata cesta je primerna za vse prej, kakor za avto. Prav smilila se mi je naša lepa Škodovka, ko se je do osi pogrezala. Da g. Rosa ni tako izvrsten voznik, ne vem kako bi bilo. Na eni strani več sto metrov globok prepad, na drugi strm hrib. Po razmočeni ilovici je voz kar drsel in zdaj, zdaj sem že mislil, da smo v prepadu. Ko smo naposled srečno dosegli vrhunec, smo prišli na novo cesto, ki je bila šele v delu. Morali smo preko kupov kamenja, po blatu in mlakah, tako da sem bil prepričan, da s celim avtomobilom ne pridemo v Bar. Pa nič se ni zgodilo.

V trdi temi smo prišli v ravnino in začeli spravepati po hotelu in garaži. Ko smo prevozili še vse mesto od enega konca do drugega, nam je neki petnajstletni poba razložil, da tu ni hotelov ne garaž.

— Kar tja le pod napušč zavozite, jaz bom pa pazil na avtomobil po noči. Tako mi vere, se lahko zanesete! Nič ne bo zmanjkalo. Benzin kar zmerite in niti kandlej ga ne smete jutri biti manj!

G. Rosa je nekam nezaupno gledal okrog sebe. Naposled nama res ni preostajalo nič drugega. Poba pa nalu je še bodril:

— Evo, tu je tudi avto zetske banske uprave. Danes je prišla komisija, pa stražim tudi njen avto!

— Ampak na vešala prideš, če zmanjka le en sam gumb! sem mu še zagrozil, preden smo mu avto izročili v »varstvo«. Prišlo je poba ročno znozil v »hotel«, mala na hrib prižigana stavba. V tesni gostilniški sobi je jedva prostora za 10 ljudi.

— Kaj pa bo za večerjo, sem vprašal ostrija.

— Ne brinite, gospod, bide štokod!

Res nama je prinesel kmalu nato ocvrte možgane in dušeno zelje. Lačen sem bil, pa mi okus ni nič kaj prijal. Oba sva se založila s kruhom in ga zalila s črmino, za spanje in proti prehladu pa še silice slivovke. Sobica je bila še dokaj čedna. Okna gosto zamrežena proti komarjem.

tako da

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Žena in duhovnost

Žene do duha je danes tako zanašljiva in v taki krizi, kakor jih ne pozna zgodovina. Na eni strani ji je postalo odno, da je vse bolj udeležena na duhovnem življenju, na drugi strani pa je duhovnost sama prišla v nepregledno krizo, v kateri ima spet žena odločilno vlogo.

Kaj je pravezaprav duhovnost? To vprašanje je danes postalo neizogibno. Kajti vsa naša najbližja preteklost stoji v znamenju duhovne revolucije, ki se je pokazala najočitnejše v treh velikih pokrelih: kot revolucija temnega, podzavestnega in iracionalnega življenja proti ostro-svetelnemu svetu odločne zavesti v pesmi, psihologiji in filozofiji, kot revolucija človeških mas proti njim izprti od prebujenega sveta zgodovine in duha in kot revolucija žene proti življenjsko neresničnemu, zločinsko-razumskemu svetu moža. V vseh treh oblikah ima ta revolucija končno isti namen: spraviti duha nazaj v pozabljeno totaliteto.

Ta revolucija pa ni naporjena proti duhu in pravem pomenu besede, temveč predvideva poim duha, ki je izkoreninjen in skregan z življenjem. Kajti prvotno pomeni duh življenjskega duha, ki obsega tudi življenje in ki je najvišja stopnja življenja. Tak je bil tudi poim duha stare Grške in starega Testamenta, izvorov naše kulture. In naraščajoča izločitev duha iz življenja in življenja iz duha je postala usodna za evropski kulturni razvoj.

Vse tri pokrete moremo imenovati duhovno revolucijo: revolucijo totalnega duha proti abstraktnemu. Seveda ima v tej revoluciji žena le stransko vlogo. Kajti umetnostna filozofija, psihologija in sociološka revolucija so stavile obojemu razumu odkrilje človeka doslej nevidnega sveta nasproti, žena pa ni imela nuditi močnemu razumu nobenega odločilnega uspeha, nobene usvaritve, nobene iznajdbe. Ob vsej svojevrednosti in važnosti nekaterih ženskih osebnosti je ostal svet odločilnih in produktivnih uspehov moža. Žene niso poznali in niso razumeli: žena pa tudi sama sebe ni poznala in se ni dala izpovedati. In tako je bilo edino, kar je prinesla svetu do sedaj kot nasprotje in odkrilje: svoj problem.

Njen problem je istoveten z njenim odnosom do duha. Nikdar ni bilo to vprašanje težje kakor sedaj, ko ni več urejenega duhovnega sveta in se je podoba žene ta-

Ca. dr. Alma Sodnikova

odlična naša znanstvenica, ki jo je priznalo tudi že inozemstvo, saj je odlična nemška revija Steinov »Archiv für Philosophie und Soziologie« priobčila njeno razpravo »Franz Vebers System der Aesthetik«. Prvenec izpod njenega peresa je razprava o »Psihološki analizi akcenta«. V »Zvonu« je izšla razprava »Veberov sistem v luči tradicijskih estetskih teorij«, najobsejnejše njeno delo pa je »Zgodovinski razvoj estetskih problemov«.

ko bistveno izpremenila. Velika je misel Heglova, ki je dejal, da je božja postava pravega ženskega bitja —, človeška postava pa je od moža. Človeška postava je urejena, božja pa je od prapočetkov, prapoštava življenja samega: temna, pred- in podzavestna življenjska postava, ki stoji zavestnemu duhu sovražno nasproti, kadar se ji samostojno upre. Božja postava pa ni slepa naravna postava, v njej je razumevanje za najgloblji zmisel življenja. To pa je možu tuje, ker je izvirnejše in vse bolj skrivnostno kakor jasno in polmljivo razumsko razumevanje, ki se sreminja s časom in v času. Hegel ni zmanj videl v uporu božje postave proti človeški pravevarnosti za državno-meštanski red.

Danes pa stojimo pred čudnim nasprotjem: res je žena vrla in ta red, s svojimi uporami je sprožila in pospešila razvoj

moško-meštanskega reda: prav s tem uporom pa je stopila sama v tisti svet, ki se mu je bila uprla: spremenila in deloma uničila je svojo sliko v tem svetu.

Kajti ločitev duha od življenja, ta praznotin močev, ki se zanj pokorava v vsakem mitu in v vsaki religiji, se je v evropski kulturi do skrajnosti razvila in jo privedla v zločinsko praznoto. Pravevarnost žene pa je v neizogibnem molku njene postave, v kateri sta sicer duh in življenje neločena, v kateri pa tudi še ni bilo spora med svetom in človekom in iz katere zato ne vodi pot k duhu — ta nevarnost pa se zdi odstranjena z ženo revolucijo. Žena je danes nastopila pot, pokazano ji pred 100 leti v nesmrtnih besedah žene mojstra Eckarta: »Dobro vem, da bo le tista žena prišla v nebesa, ki je

Ga. dr. Melita Pivec - Steletova

odlična naša znanstvenica, se je posebno uveljavila s svojo letošnjo disertacijo na pariski Sorbonni: »La vie économique des provinces illyriennes (1809—1813)«, zadnji čas pa je kot rokopis tiskala razpravo o pismih grofa Antona Auersperga politiku Karlu Dežmanu. Kakor kaže slika, je gospa poleg svojega neutrudnega znanstvenega študija tudi dobra mati.

postala moč. Moško delo morajo opravljati in moška srca v vsej svoji moči morajo imeti, da morejo odoleti samim sebi in vsemu, kar je slabost.

S tem je pokazana prva pot. Pot k ovinku čez možev svet, iz katerega prejme mirilo, red in jasnost, da samo sebe doseže spet na višji ravni. To pot je danes nastopila žena. Toda ko se je rešila iz prve nevarnosti in je prišla v veliki krog zgodovinskega razvoja, ji grozi nova, nič manjša nevarnost. To je, da se na tej poti izgubi in ne najde do sebe nazaj. Ta nevarnost pa prav tako ogroža tudi moža. Kajti kakor je ženi potreben možev svet, da se povzdigne nad samo sebe, tako potrebuje njegov svet njene močne vezi, da ne razpade. Vse je odvisno od tega, ali bo žena spoznala svojo pot in obdržala na svoji dolgi, krožni poti svoj lastni, neizmenno daljni cilj neprestano pred očmi, in ali ne bo zapadla moževi postavi.

Od nekdanj je bila ženina slava, da se je z njo z enim zamahom iztrgati iz moževega sveta, njegovih sodb in predsodkov in to z močjo, ki je bilo v njej nekaj velikega, tujega, pod- in nadzemskega — in tudi danes je to njeno darilo moževemu svetu. Šele nekaj korakov je napravila žena na svoji poti, konaj šele je uvrstila svoj problem v prebujeni svet duhovnih problemov. Toda že je videli znamenja, da je s tem, da je postavila svoj problem v povsem možki svet, omajala duha. Gotovo sta drugi dve revoluciji doprinesli vse več znanja, dela in gledanja, da bi privedli duha iz abstrakcije in izkoreninjenosti sept v življenjsko totaliteto: žena pa je prinesla svoje življenje in svoj problem. Abstraktna vprašanja so ji sama po sebi škodljiva in tuja; s tem, da vpraša po sami sebi, se odpravi na pot in lvega samo sebe. S svojim problemom pa je globoko pod posledicami in vsebino prinesla centralen in zdrav pretes moževega duha, ki ne more več nazaj v mrtvo in mrtvostno znanje preteklega sveta: tudi od njega se sedaj povsod zahteva, da zastavi samega sebe in da se izjavi.

Zivljenjski duh je kraljestvo, ki ne ve za moža ne za ženo, v njem sta združeni božja in človeška postava. — In vendar potrebuje drug drugega, ker vsak ima v trdno zaprti roki ključ za odrešitev drugega. V današnjem času, ki je čas velike krize, se rabljajo roke, kakor bi hotele izmenjati ključe.

Treji dan knjige posvečen ženi. Dne 22. marca, na 99. dan Goethejeve smrti, se je po vsej Nemčiji praznoval 3. dan knjige, to pot pod devizo »Žena in knjiga«. Priloga Theresa Feodorovna Reiss: »Govor kamejar, in žena 18. stoletja.« »Pisma Julie

Bondeli Joh. Georgu Zimmermannu, lex »Berliner Tageblatt« je prinesla med drugimi oceno sledečih najnovejših del, izpod peresa znamenitih pisateljev: Selma Lagerlöf »Iz mojih mladih dni«, Ina Seidl: »Otrok želia«, Sigrid Undset: »Goreči grni« (nadaljevanje romana »Gymnadenia«) i. dr. Pod naslovom »Sodobne umetnice«: Barbare Ring: »Sestra iz Pariza«.

Vodilne žene Evrope. (V 25 avtobiografijah. Izdala in uredila Elga Kern. S 25 portreti sodrudič. Založba E. Reinhardt, Monakovo.) Uvodno besedo je napisala znana nemška pesnica Ricarda Huch. Posebno presrečno nam je podala silko svojega življenja Mariana Hainischova. V delavnico svojega udejstvovanja nas povede v knjigi Enrica von Handel-Maretti, katoliška nemška pesnica. Belgija je zastopana po dr. med. J. Buckman-Vandervelde, voditeljici antropološkega oddelka jetnisnice v Forest-Bruslju. Švedska po dramatičarki Fridi Stenhoff. Norveška po Kati Anker-Møllerjevi, prvi ustanoviteljici doma za nezakonske matere v Oslu. Francija po znameniti pisateljici Colette in slikarici J. Rij-Rousseau. Anglija po dr. phil. C. F. Spurgeon, profesorici Bedford College univerze v Londonu. Italija po pisateljici Margeriti G. Sarfatti. Poljska po pisateljici Jofji Nalkowski. Češkoslovaška po političarki, senatorki F. Plaminkovi. Rumunija po pisateljici Heleni Vacarescu. Bolgarska po igralki Rozi Popovi. Rusija po dr. Lini Stern, profesorici in voditeljici fiziološkega zavoda v Moskvi. Grčija po dr. med. A. Panayotou, docentki univerze v Atenah, voditeljici poliklinike za žene in deco in laboratorija grške bolnice v Aleksandriji. Zadnji dve avtobiografiji sta posebno zanimivi. Upajmo, da bo dvema izdajama sledila še tretja z imeni, ki jih v teh knjigah še doslej pogrešamo.

Otrokov obraz (Das Antlitz des Kindes) je naslov knjigi, ki jo je sestavila Karin Michaelis iz člankov in slik in ki je pravkar izšla. Karl Bulke, Otto Flake, W. von Mofo, Ernst Zahn, Karin Michaelis, Clara Viebig, Vicky Baum in drugi so zastopali članki, v katerih popisujejo svoja srečanja z otrokom in svojo lastno mladost. 150 slik vsebuje študije iz tega sveta.

Kako žena doživlja moža. V založbi Schneider & Cie, Leipzig, Wien je izšla knjiga Zofije Larsiedl »Kako žena doživlja moža«, kjer avtorica na podlagi svojih izkušenj iz ženične posvetovalnice in globoko zasežene analize osvetljuje seksualni problem z ženske strani, kar je privede do povsem novih spoznanj.

MALI OGLASI

Službe dobi

Kroj. vajenca
Kroj. A. Bala, Vinarje
St. 60, St. Vid nad Ljubljano.
15761-1

Pek. vajenca

V vsaki učilnici v Ljubljani
in okolici. Vojkova ul. 2.
v Celju, Gosposka ul. 2.
15781-1

Učence

Učence motni atele Se.
Bok, Gradsko 10. 15789-1

Zasluzek

Shranitev kožuvin in oblek
preko poleta sprejema naj.
Klimateur A. K. a. s. v.
Ljubljani, Zidovska ul. 7.
15781-3

Službe išče

Sofer-ključavničar
vzajemno prost, zeli suho
k. rogovornu ali. osebnemu
avtomobilu. Naslov v og.
oddelku »Jutra«. 16092-2

Žagar

namoc, vso svojega žela
na gater in venci. Janko.
al. dobilni spraveali, izre.
službo za takoj. Penzije
na oglašni oddelku »Jutra
pod sifro »Zagare«. 15013-2

Prodajalka

prodaja in postena, isče služ.
bo. Cenj. ponudbe preši na
oglas. oddelku »Jutra« pod
»Svesta in postena«. 16113-2

Sobarica

res postena in postena. Iste
službo pri bolni ročnici v
Celju ali v bližnji Maribor.
Cenjene ponudbe na
področju »Jutra« v Maribor
pod »Zanesljiva S«. 16184-2

Pouk

Camernikova
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-Auto) telefon 2236.
Prva oblast. koncesionarna
Prospekt 15 razstoj — pi
silo poži! 531

Stanovanja

Vrtnar
(epokojenec) dobi brez-
plačno stanovanje. — Po-
nudbe na oglašni oddelku
»Jutra« pod sifro »Jutra«.
15787-21

Stanovanje

2 ali 3 sob. kopalnica in
prilika, isčen za takoj.
Ponudbe na oglas. oddelku
»Jutra« pod sifro »Banični
razmetelj«. 15884-21

Stanovanje

2-3 sob. za maj. šteta 2
dani. Ponudbe na oglašni
oddelku »Jutra« pod sifro
»Biste 24«. 15625-21

Posest

Posestvo
v Domalah, 200 m od ko-
jedvora ob tiri, hisa, hlev
in gospodarska poslopja, z
dvoriščem vred 2477 m²,
obstoja železniskega tira
širja 2337 m², prilagojeno
za lesno trgovino, vposla-
stitev večje obrti ali indu-
strije, ugodno naplajati.
Naslov pove oglašni oddel-
ku »Jutra«. 15974-20

Sobe

Sobo
s separatnim vchodom, blizu
bančne oddaj. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«. 16004-23

Sostanovalca

solidnega gospoda sprej-
mem. Naslov v oglašnem
oddelku »Jutra«. 16029-23

Oporemljeno sobico

s poseb. vchodom in elek-
triko, v mansardni oddaji.
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 15913-23

Oporemljeno sobo

takoj oddam, tudi zaku-
pema brez otrok. Zidnikova
ulica št. 10. 16119-23

Prazno sobo

solonca, s posebnim vchod-
om, sredi mesta oddam
gospodu ali gospodini. —
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 15991-23

Dražbe

Posestvo

z gostilno in trgovino na-
poved na javni dražbi dne
2. maja 1931 ob 9. uri dop-
ri okr. sodišču v Slovenj-
gradu. Cenilna vrednost
412.303 Din. Lega velike
ekonomične stanovanjske
hise z gospodarskim po-
slopjem, ledenico in ope-
karno za strešno opako
krasna, v bližini mesta,
gostilna in trgovina v kra-
ju brez konkurence. 15974-22

Obrt

Amaterska dela

(razvijanje in kopiranje) in
foto-materijal je najcenejši
pri foto Josko Smuc, Wel-
tova 12, podružnica Bled.
15974-23

Kupim

Aparat za petrolej
po možnosti s pumpo, ku-
pim. Friderik Prone, Pre-
sid. 15939-7

Avtoplašče

760 X 99, rabljene, a do-
bro ohranjene kupim. Na-
slov pove oglašni oddelku
»Jutra«. 15921-7

Informacije

Opozorilo!
P. n. sodavkarje opozar-
jam, naj ne prištevajo
kleno ter prošim, naj mi
tudi pošljejo na moj naslov,
ali po domeni sporočilo.
P. n. gostilničarje in kon-
sumente, ki niso moji od-
jemalci, prošim, naj mi
sporočijo, če imajo kaj
mojih steklenic. V slučaju
neupoštevania gorje pro-
buj, bom postopal pravnim
potom. — Lovro Rogelj,
sodavkar, Vrhnika. 15621-51

Razno

Najboljša reklama

ki zraven uoca še lep do-
hodek, je na vsak način
lepa fotografija Va-
šega kraja — vasi, tga-
mesta, letovišča, Vaše
trgovine, gostilne, restav-
racije, obrti, trafike itd. —
Pišite še danes za pro-
spekte in cenik na tre-
nicio fotografških razgled-
nic in slike: Lejze Smuc,
Ljubljana VII, Aleševska
ulica 26. 98

Motorna vozila

Motor Indian skaut
s petkolico, v dobrem sta-
nju zamenjam z isto zna-
mko norejšim modelom proti
dopolacili, eventualno ga
tudi prodam. Jozo Črnki,
Prilpe p. Brežice. 15937-10

Avto-limuzino

malo rabljeno — vnamke
»Adlers« prodam. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra«. 16062-10

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogačnik, Bobovičeva št. 5
Suhe smrčke
(navrabe) kupuje po naj-
višji ceni Saver & Kemp,
Ljubljana, Gosposvolska c.
štov. 3. 5297

Specialna elektrotehnična delavnica

Ivo Grile

Ljubljana, Mestni trg 17, Cankarjevo na-
brežje 25. — Popravilo in previjanje vseh
vrst motorjev, generatorjev in transformator-
jev. — Specialni oddelk za previjanje
in popravila avtodinam. Precizna popravila
vseh vrst zdravniških, zobozdravniških itd.
aparatur. 5804

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogačnik, Bobovičeva št. 5

Suhe smrčke

(navrabe) kupuje po naj-
višji ceni Saver & Kemp,
Ljubljana, Gosposvolska c.
štov. 3. 5297

Specialna elektrotehnična delavnica

Ivo Grile

Ljubljana, Mestni trg 17, Cankarjevo na-
brežje 25. — Popravilo in previjanje vseh
vrst motorjev, generatorjev in transformator-
jev. — Specialni oddelk za previjanje
in popravila avtodinam. Precizna popravila
vseh vrst zdravniških, zobozdravniških itd.
aparatur. 5804

Sievert
Petrolejski
plinski kuharlik
„S V E A“

brez stenja, da
se povsem regu-
lirati.
1 liter vode za-
vire v 3 min-
tah. — Čeden in
praktičen.

50 LETNA IZKUSNJA v tej stroki.

Prodajajo jih vse dobro
sortirane trgovine z
železnino

Aktie-Bolaget Max Sievert
STOCKHOLM (ŠVEDSKA).

Mlin
n a p r o d a j

pri železniški postaji v mestu in v
najbolj prometnem kraju.
Naslov se izve v oglašnem oddelku
»Jutra«. 5729

Posestniki!

Ce hočete imeti Vaše vrtove in dvorišča
suha in gladka, jih posipajte z dolomitnim
peskom, ki Vam ga dostavi na dom Kata-
rina Vodnik, gostilna pri »Mojstru«, Pod-
utik 25, Ljubljana VII, ali pa ga lahko na-
ročite pri trvdri »Jeklo«, trgovina z želez-
nino, Stari trg šte. 11.

Za regeneracijo vinogradov
prodamo
prvovrstne trte
(sadike)
s posebno dobro razvitimi koreninami (podlo-
ge napram potrebi). Zlahko so raznih vrst
grozdja za belo in črno vino kakor tudi za
namizno grozdje.

**Ovl. priv. lozni razsadnik daru-
varsko kupatilo dd. u Daruvaru**

Daruvarsko kopališče
je vse leto odprto. Pred in po sezoni znatni
popusti. O trtnicah in kopališču daje vse in-
formacije 4292

Uprava kopališča Daruvar

Potrži neizrečne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijate-
ljem pretužno vest, da nas je naš nepozabni soprog, sin in brat, gospod

TILEN LEVEC
notar v Cerknici

zapustil po kratki, mukepolni bolezni, v 46. letu svoje starosti, previden s tola-
žili svete vere, danes ob pol 3. zjutraj.

Pogreb dragega nepozabnega pokojnika bo v torek ob 17. iz mrtvašnice celj-
ske javne bolnice na okoliško pokopališče.

Cerknica. Kozje, Gornji grad, Celje, 19. aprila 1931. 1937

Žalujoči: LINA LEVEC roj. DRUŠKOVIČ, soproga — ANTON LEVEC, dvorni
svetnik v pokoju, oče — MARTA LEVEC, sestra, in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE »UNION«, LJUBLJANA

PIVOVARNA IN SLADARNA
Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I
poštini predal 45.

priporoča svoje izborne izdelke, in sicer:

svetlo in črno pivo v sodih in stekleni-
cah pekovski kvas, čisti rafinirani in denaturirani špirit.

Podružna pivovarna v Mariboru
TELEFON: Ljubljana 2310 in 2311. — Maribor 2023.
BRZOJAVI: Pivovarna Union Ljubljana — Maribor.